

ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ

Ένας οδηγός για τον τρόπο με τον οποίο το Κοινοβούλιο
συννομοθετεί
σύμφωνα με τη

Συνθήκη της Λισαβόνας

Ιανουάριος 2012

Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης
Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού και Συνδιαλλαγών
Μονάδα Συνδιαλλαγών και Συναπόφασης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Χαιρετίζουμε τον Οδηγό για τη συναπόφαση και τη συνδιαλλαγή σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, τον οποίο εκπόνησε η Γραμματεία Συναπόφασης για την έβδομη κοινοβουλευτική περίοδο. Ο σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο το Κοινοβούλιο οργανώνει τις εργασίες του στη συναπόφαση και τη συνδιαλλαγή, παρέχοντας πρακτικές πληροφορίες σχετικά με αυτές τις τόσο σημαντικές αλλά ενίοτε και πολύπλοκες διαδικασίες, όπου το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφασίζουν σε ισότιμη βάση για τη θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας, μετά από πρόταση της Επιτροπής και με την ενεργό συμμετοχή της.

Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας η διαδικασία συναπόφασης εισήλθε σε μια νέα εποχή. Όχι μόνο ονομάζεται επισήμως «συνήθης νομοθετική διαδικασία» αλλά κατέστη μάλιστα ο κανόνας για τη θέσπιση νομοθεσίας σε κοινοτικό επίπεδο. Το πεδίο εφαρμογής της σχεδόν διπλασιάστηκε: καλύπτει ογδόντα πέντε τομείς βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας σε σύγκριση με τους σαράντα τέσσερις τομείς κοινοτικής δράσης βάσει της Συνθήκης της Νίκαιας. Δημιουργήθηκαν εντελώς νέοι τομείς, ενώ ολόκληροι τομείς στους οποίους το Κοινοβούλιο είχε προηγουμένως μόνο δικαίωμα διαβούλευσης ή σύμφωνης γνώμης ή ακόμη δεν συμμετείχε καθόλου υπήχθησαν στη «συνήθη νομοθετική διαδικασία» (κατόπιν ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο). Για το Κοινοβούλιο και τους βουλευτές του καθίσταται πρωταρχικής σημασίας η ανάγκη να γνωρίσουν καλά τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί αυτή η διαδικασία, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να μεγιστοποιήσουν αποτελεσματικά τη συμβολή τους στη θέσπιση νομοθεσίας της ΕΕ.

Ο παρών οδηγός αποσκοπεί να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες, παρέχοντας πρακτικές πληροφορίες και όλο το αναγκαίο βασικό υλικό για να βοηθήσει τους βουλευτές να προετοιμάσουν τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες συναπόφασης και ειδικότερα στο στάδιο της συνδιαλλαγής, όπου το Κοινοβούλιο συνεδριάζει με το Συμβούλιο σε τριμερείς διαπραγματεύσεις ή στην επιτροπή συνδιαλλαγής.

Το συνιστούμε σε όλους εκείνους που εμπλέκονται στις εργασίες του Κοινοβουλίου ως συννομοθέτη ή ενδιαφέρονται γι' αυτές.

Gianni PITTELLA

Alejo VIDAL-QUADRAS

Γεώργιος ΠΑΠΑΣΤΑΜΚΟΣ

Αντιπρόεδροι αρμόδιοι για τη συνδιαλλαγή

http://www.europarl.europa.eu/code/default_en.htm

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ	5
	Πεδίο εφαρμογής της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας	5
	Λειτουργία της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.....	6
2.	Η ΣΥΝΗΘΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	9
	Εισαγωγή.....	9
	Υποβολή νομοθετικής πρότασης.....	10
	Ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων.....	10
	Πρώτη ανάγνωση.....	11
	Δεύτερη ανάγνωση	13
	Συμφωνίες σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση.....	16
	Συνδιαλλαγή και τρίτη ανάγνωση	17
3.	Η ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ.....	20
	Το προκαταρκτικό στάδιο (δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου).....	20
	Σύνθεση και διορισμός της αντιπροσωπείας του ΕΚ	20
	Συνεδρίαση συγκρότησης της αντιπροσωπείας σε Σώμα	21
	Γλωσσικό καθεστώς της αντιπροσωπείας.....	22
	Τριμερείς διάλογοι.....	23
	Επακόλουθες συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας του ΕΚ.....	24
	Η επιτροπή συνδιαλλαγής.....	25
	Μετά την επιτροπή συνδιαλλαγής.....	27
	Υπογραφή της εγκριθείσας πράξης («Lex»).....	29
4.	ΟΙ ΟΜΟΛΟΓΟΙ ΜΑΣ: ΜΕ ΠΟΙΟΥΣ ΣΥΝΔΙΑΛΕΓΕΤΑΙ Η ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚ;	30
	Η αντιπροσωπεία του Συμβουλίου	30
	Η Επιτροπή.....	30
5.	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ	32
6.	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗΣ.....	33

Παραρτήματα

Παράρτημα Α:	Άρθρο 294 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	35
Παράρτημα Β:	Κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της διαδικασίας συναπόφασης της 13ης Ιουνίου 2007 (άρθρο 251 της Συνθήκης ΕΚ)	38
Παράρτημα Γ:	Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - Άρθρα 64-69	44
Παράρτημα Δ:	Άρθρο 70 του Κανονισμού και Κώδικας συμπεριφοράς για τις διοργανικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης.....	48
Παράρτημα Ε:	Κατάλογος νομικών βάσεων που προβλέπουν τη συνήθη νομοθετική διαδικασία στη Συνθήκη της Λισαβόνας	52
Παράρτημα ΣΤ:	Παρουσίαση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας (άρθρο 294 ΣΛΕΕ)	60

1. ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Έπειτα από 15 και πλέον χρόνια επιτυχούς εφαρμογής, η διαδικασία συναπόφασης εισήλθε σε μια νέα εποχή με τη Συνθήκη της Λισαβόνας. Ονομάζεται επισήμως «συνήθης νομοθετική διαδικασία» (παρόλο που ασφαλώς θα εξακολουθήσει να χρησιμοποιείται ο συντομότερος όρος «συναπόφαση») και καθίσταται ο κανόνας για τη θέσπιση νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Ενισχύει το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ένωση και καθιστά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ΕΕ περισσότερο δημοκρατική.

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία βασίζεται στην αρχή της ισοτιμίας μεταξύ του άμεσα εκλεγμένου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο εκπροσωπεί τους πολίτες της Ένωσης, και του Συμβουλίου, το οποίο εκπροσωπεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Οι δύο συννομοθέτες θεσπίζουν νομοθεσία από κοινού, έχοντας ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις – κανένας από τους δύο δεν μπορεί να θεσπίσει νομοθεσία χωρίς τη συμφωνία του άλλου.

Πεδίο εφαρμογής της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας συναπόφασης σχεδόν διπλασιάστηκε και επεκτείνεται σε 85 τομείς δραστηριότητας («νομικές βάσεις») από 44 προηγουμένως βάσει της Συνθήκης της Νίκαιας (για πλήρη κατάλογο βλ. παράρτημα Ε). Οι τομείς

οι οποίοι ωφελήθηκαν περισσότερο είναι η γεωργία και η αλιεία, η ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη και η κοινή εμπορική πολιτική.

Η διαδικασία συναπόφασης εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε όλους τους προηγούμενους τομείς όπως είναι ειδικότερα το περιβάλλον, οι μεταφορές, η εσωτερική αγορά και οι τέσσερις ελευθερίες της (ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, του κεφαλαίου και των προσώπων), η απασχόληση και οι κοινωνικές πολιτικές, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, η δημόσια υγεία και η προστασία των καταναλωτών, ορισμένοι τομείς της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Επιπλέον των ανωτέρω, η διαδικασία συναπόφασης επεκτείνεται πλέον σε σημαντικό αριθμό βασικών τομέων δραστηριότητας στους οποίους το Κοινοβούλιο είχε προηγουμένως μόνο δικαίωμα *διαβούλευσης* ή απλής *σύμφωνης γνώμης*. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ειδικότερα οι εξής:

- Γεωργία και αλιεία·
- Πολιτική συνοχής (διαρθρωτικά ταμεία και ταμείο συνοχής)·
- Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη, συγκεκριμένα οι τομείς που αφορούν τις ποινικές υποθέσεις και το ποινικό δίκαιο, τη Eurojust και τη Europol και την αστυνομική συνεργασία·
- Ελευθέρωση των υπηρεσιών σε συγκεκριμένους τομείς·
- Συνεργασία με τρίτες χώρες·
- Δικαστικές υποθέσεις·

- Εκτελεστικές πράξεις (επιτροπολογία).

Επίσης, στη διαδικασία συναπόφασης υπήχθησαν και ορισμένοι τομείς στους οποίους το Κοινοβούλιο προηγουμένως δεν συμμετείχε καθόλου. Ο κυριότερος από αυτούς τους τομείς είναι η κοινή εμπορική πολιτική –τομέας αποκλειστικής κοινοτικής αρμοδιότητας– ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις συμφωνίες εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ και τις συμφωνίες διεθνούς εμπορίου σε διμερές και πολυμερές επίπεδο.

Άλλοι τέτοιοι τομείς περιλαμβάνουν την εξαίρεση των διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα εγκατάστασης από ορισμένες δραστηριότητες, την επέκταση της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών στους υπηκόους τρίτων χωρών, τα μέτρα που αφορούν την κυκλοφορία του κεφαλαίου από και προς τρίτες χώρες, τα μέτρα για την εξάλειψη των στρεβλώσεων στην εσωτερική αγορά και τα μέτρα σχετικά με τη χρήση του ευρώ.

Επιπλέον, η Συνθήκη της Λισαβόνας δημιούργησε ορισμένους νέους ειδικούς τομείς πολιτικής οι οποίοι υπόκεινται στη διαδικασία συναπόφασης και οι οποίοι είτε είναι εντελώς νέοι ή βασίζονταν στο παρελθόν στη γενική προσέγγιση του άρθρου 308 της Συνθήκης ΕΚ. Τέτοιοι τομείς περιλαμβάνουν ειδικότερα την πρωτοβουλία πολιτών, τα μέτρα για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών, τα μέτρα για τη στήριξη της πρόληψης του εγκλήματος, τα μέτρα ενθάρρυνσης για τη δημόσια υγεία, την πνευματική ιδιοκτησία, τον αθλητισμό, τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας, την

ευρωπαϊκή διαστημική πολιτική, την ενέργεια, τον τουρισμό, την πολιτική προστασία, την ανθρωπιστική βοήθεια και τη διοικητική συνεργασία.

Τέλος, και κυρίως, ορισμένες νομικές βάσεις που προηγουμένως υπόκειντο στη διαδικασία σύμφωνης γνώμης, για παράδειγμα αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, πλέον εντάσσονται επίσης στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Πλήρης κατάλογος όλων των τομέων πολιτικής που υπόκεινται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία παρατίθεται στο παράρτημα Ε.

Λειτουργία της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία ορίζεται στο άρθρο 294 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)¹, το οποίο αντικαθιστά το άρθρο 251 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ).

Η διαδικασία αυτή καθαυτή δεν μεταβάλλεται σημαντικά. Το κύριο χαρακτηριστικό της παραμένει η θέσπιση νομοθεσίας από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών (με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο) μετά από

¹ Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας θεσπίζεται η «Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΣΛΕΕ), η οποία τροποποιεί και αντικαθιστά τη «Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» (ΣΕΚ). Οι αριθμοί των άρθρων που χρησιμοποιούνται στον παρόντα οδηγό παραπέμπουν στην ενοποιημένη απόδοση της ΣΛΕΕ.

πρόταση της Επιτροπής («δικαίωμα πρωτοβουλίας της Επιτροπής»).

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία εξακολουθεί να περιλαμβάνει έως και τρεις αναγνώσεις με τη δυνατότητα περάτωσης από τους δύο συννομοθέτες σε οποιαδήποτε ανάγνωση, αν καταλήξουν σε συνολική συμφωνία με τη μορφή κοινού σχεδίου.

Αν το Συμβούλιο δεν μπορεί να κάνει δεκτές όλες τις τροπολογίες που εγκρίθηκαν από το Κοινοβούλιο σε δεύτερη ανάγνωση, πρέπει να ξεκινήσει η διαδικασία συνδιαλλαγής, το τρίτο και τελευταίο στάδιο της διαδικασίας συναπόφασης.

Οι προθεσμίες στα διάφορα στάδια της διαδικασίας παραμένουν οι ίδιες. Επίσης, παραμένουν ίδιες και οι αναγκαίες πλειοψηφίες για την έγκριση μιας θέσης από τους συννομοθέτες, με εξαίρεση το ότι το Συμβούλιο αποφασίζει πλέον σε όλες τις περιπτώσεις με ειδική πλειοψηφία· οι ελάχιστες περιπτώσεις στις οποίες προηγουμένως απαιτείτο ομοφωνία στο Συμβούλιο εντάσσονται πλέον και αυτές στην ειδική πλειοψηφία.

Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένα νέα χαρακτηριστικά στοιχεία στη συνήθη νομοθετική διαδικασία:

- Οι νομοθετικές προτάσεις που υπόκεινται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία μπορούν να υποβάλλονται όχι μόνο από την Επιτροπή, σύμφωνα με το «δικαίωμα πρωτοβουλίας» της, αλλά σε ειδικές περιπτώσεις που ορίζονται στη Συνθήκη και μετά από πρωτοβουλία ομάδας κρατών μελών,

σύσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή αίτημα του Δικαστηρίου. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ισχύουν ορισμένες διατάξεις σχετικά με τον ρόλο και τα προνόμια της Επιτροπής (βλ. άρθρο 294, παράγραφος 15, ΣΛΕΕ).

- Τα εθνικά κοινοβούλια έχουν το δικαίωμα να παρέμβουν αμέσως μετά την υποβολή πρότασης νομοθετικής πράξης, προκειμένου να ασκήσουν έλεγχο επικουρικότητας εντός προθεσμίας οκτώ εβδομάδων.
- Η θεσμική θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενισχύεται περαιτέρω καθιστώντας σαφές ότι –όπως και το Συμβούλιο– το Κοινοβούλιο εγκρίνει σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση μια «θέση» και όχι πλέον απλώς μια «γνώμη».
- Στις ειδικές περιπτώσεις που ορίζονται στα άρθρα 48, 82 και 83 της ΣΛΕΕ, ένα μέλος του Συμβουλίου μπορεί να κάνει χρήση του μηχανισμού «τροχοπέδης ασφαλείας» ζητώντας να παραπεμφθεί το ζήτημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Σε αυτήν την περίπτωση η συνήθης νομοθετική διαδικασία αναστέλλεται για χρονικό διάστημα έως και τεσσάρων μηνών. Εντός αυτής της προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει είτε να αναπέμψει το σχέδιο στο Συμβούλιο είτε να μην προβεί σε καμία ενέργεια ή να ζητήσει από την Επιτροπή να υποβάλει νέα πρόταση.

- Η βάση για τις διαπραγματεύσεις στη διαδικασία συναλλαγής είναι οι αντίστοιχες θέσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

σε δεύτερη ανάγνωση (και όχι πλέον η κοινή θέση του Συμβουλίου και οι τροπολογίες της δεύτερης ανάγνωσης του Κοινοβουλίου).

2. Η ΣΥΝΗΘΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

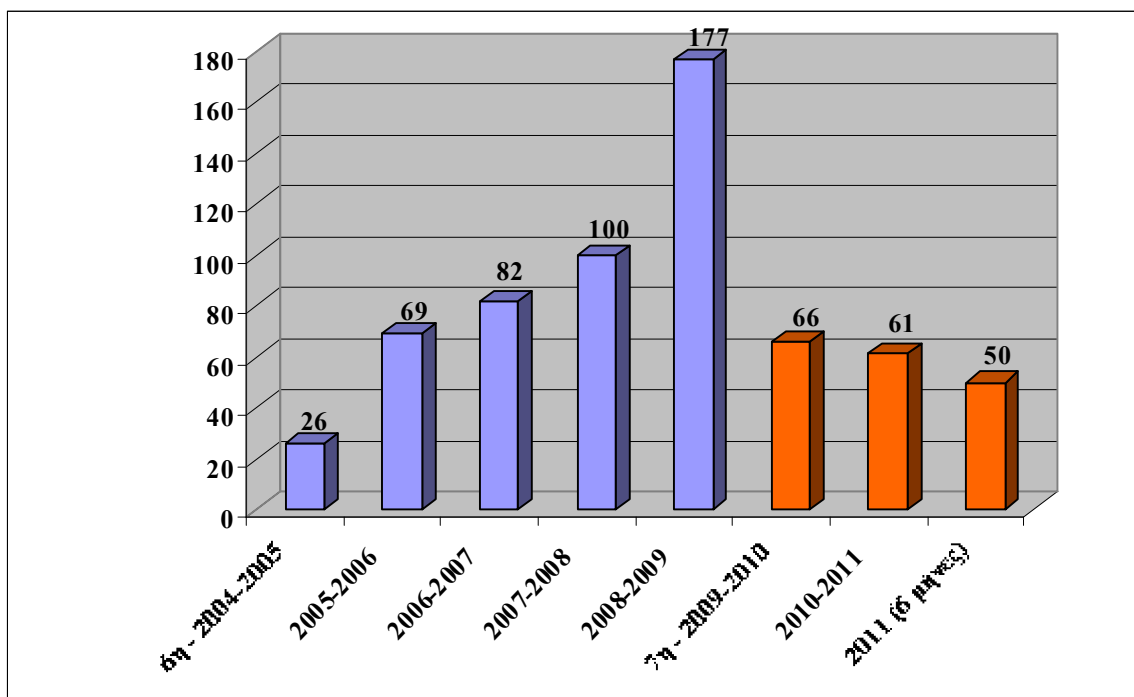
Εισαγωγή

Η διαδικασία συναπόφασης εισήχθη με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1993. Τότε εφαρμοζόταν μόνο σε 15 τομείς κοινοτικής δραστηριότητας. Το πεδίο εφαρμογής της επεκτάθηκε σημαντικά με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (Μάιος 1999) και διευρύνθηκε περαιτέρω με τη Συνθήκη της Νίκαιας (Φεβρουάριος 2003), όταν επεκτάθηκε σε 44 τομείς δραστηριότητας της ΕΕ.

Η αύξηση του αριθμού των τομέων της κοινοτικής νομοπαραγωγικής δραστηριότητας που υπόκεινται στη διαδικασία συναπόφασης προκάλεσε σημαντική αύξηση του όγκου των φακέλων συναπόφασης: κατά την κοινοβουλευτική περίοδο 1999-2004, στο πλαίσιο των διατάξεων της Συνθήκης του Άμστερνταμ και της Συνθήκης της Νίκαιας, 403 νομοθετικές πράξεις εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης. Ο αριθμός αυτός υπερβαίνει κατά δύομισι φορές τον αριθμό των 165 φακέλων συναπόφασης που

ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ (1993-1999). Κατά την τελευταία κοινοβουλευτική περίοδο (2004-2009), ολοκληρώθηκαν συνολικά 447 φάκελοι συναπόφασης (βλ. σχήμα 1): ωστόσο, αυτό συνιστά απλώς μια μέτρια αύξηση, σε απόλυτους αριθμούς, των φακέλων συναπόφασης, αν ληφθεί υπόψη ότι το 2004 ως αποτέλεσμα της Συνθήκης της Νίκαιας η διαδικασία συναπόφασης επεκτάθηκε σε επιπλέον πέντε νέες νομικές βάσεις στον τομέα της ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Έως το ήμισυ της τρέχουσας κοινοβουλευτικής περιόδου (2009-2011), ολοκληρώθηκαν συνολικά 177 διαδικασίες συναπόφασης. Με τη σημαντική διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, ο αριθμός των φακέλων συναπόφασης αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω στο μέλλον.

Σχήμα 1: Αριθμός φακέλων συναπόφασης την περίοδο 2004-2011

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία, όπως ορίζεται στο άρθρο 294 ΣΛΕΕ (βλ. παράρτημα Α), προβλέπει έως τρεις αναγνώσεις: πρώτη ανάγνωση, δεύτερη ανάγνωση και τρίτη ανάγνωση με συνδιαλλαγή (για μια σχηματική απεικόνιση της διαδικασίας συναπόφασης βλ. παράρτημα ΣΤ). Η διαδικασία μπορεί να ολοκληρωθεί σε οποιοδήποτε από τα στάδια αυτά, εφόσον τα δύο νομοθετικά όργανα επιτύχουν μία συνολική συμφωνία. Αν το Συμβούλιο δεν κάνει δεκτές όλες τις τροπολογίες του ΕΚ σε δεύτερη ανάγνωση, πρέπει να ξεκινήσει η διαδικασία συνδιαλλαγής, το τρίτο και τελευταίο στάδιο της διαδικασίας συναπόφασης.

Υποβολή νομοθετικής πρότασης

Η διαδικασία συναπόφασης ξεκινά με την υποβολή πρότασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το «δικαίωμα πρωτοβουλίας» της Επιτροπής. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο

και το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 225 και το άρθρο 241 ΣΛΕΕ αντιστοίχως, δύναται να ζητήσουν από την Επιτροπή να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Συνθήκης.

Σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στις Συνθήκες, μια πρόταση νομοθετικής πράξης μπορεί να υποβληθεί στη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από πρωτοβουλία ομάδας κρατών μελών, σύσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή αίτημα του Δικαστηρίου (άρθρο 294, παράγραφος 15, ΣΛΕΕ).

Η Επιτροπή υποβάλλει τη νομοθετική της πρόταση (συνήθως για την έγκριση κανονισμού, οδηγίας ή απόφασης) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και την διαβιβάζει συγχρόνως στα εθνικά κοινοβούλια.

Ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων και το πρωτόκολλο αριθ. 2 σχετικά με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, κάθε εθνικό κοινοβούλιο δύναται εντός προθεσμίας οκτώ εβδομάδων να εκδώσει αιτιολογημένη γνώμη στην οποία εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι το σχέδιο νομοθετικής πράξης δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας.

Κάθε εθνικό κοινοβούλιο διαθέτει δύο ψήφους. Στην περίπτωση εθνικού κοινοβουλευτικού συστήματος με δύο σώματα, καθένα εκ των δύο σωμάτων έχει μία ψήφο.

Αν τουλάχιστον το 1/3 των εθνικών κοινοβουλίων είναι της άποψης ότι το σχέδιο δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, τότε το σχέδιο πρέπει να αναθεωρηθεί («κίτρινη κάρτα»). Αυτό το κατώτατο όριο μειώνεται στο 1/4 για ένα σχέδιο νομοθετικής πρότασης που υποβάλλεται βάσει του άρθρου 76 ΣΛΕΕ (δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις και αστυνομική συνεργασία). Κατόπιν μιας τέτοιας αναθεώρησης, το θεσμικό όργανο δύναται να αποφασίσει τη διατήρηση, την τροποποίηση ή την απόσυρση του σχεδίου.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, αν μια απλή πλειοψηφία των εθνικών κοινοβουλίων θεωρεί ότι το σχέδιο νομοθετικής πρότασης δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, το σχέδιο πρέπει να

αναθεωρηθεί από την Επιτροπή («πορτοκαλί κάρτα»).

Κατόπιν μιας τέτοιας αναθεώρησης, η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει τη διατήρηση, την τροποποίηση ή την απόσυρση της πρότασης. Αν η Επιτροπή αποφασίσει να διατηρήσει την πρόταση, τότε οι δύο συννομοθέτες πρέπει να εξετάσουν πριν από την ολοκλήρωση της πρώτης ανάγνωσης αν η πρόταση συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Αν το Κοινοβούλιο με απλή πλειοψηφία των μελών του και το Συμβούλιο με πλειοψηφία του 55% των μελών του θεωρούν ότι η πρόταση δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, τότε δεν θα δοθεί συνέχεια στην εξέταση της πρότασης.

Πρώτη ανάγνωση

Στο Κοινοβούλιο, η πρόταση παραπέμπεται από τον Πρόεδρο (μετά από διαβούλευση με τις αρμόδιες υπηρεσίες) προς εξέταση στην αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή: η επιλογή της επιτροπής εξαρτάται από το αντικείμενο που καλύπτει η πρόταση. Άλλες κοινοβουλευτικές επιτροπές μπορούν να αμφισβητήσουν αυτήν την απόφαση: αν συμβεί αυτό, το ζήτημα μπορεί να διευθετηθεί είτε μεταξύ των ενδιαφερόμενων επιτροπών στο πλαίσιο της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών είτε με πολιτική απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων βάσει σύστασης της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών ή του Προέδρου της. Στα μέσα για την επίλυση μιας τέτοιας διαφοράς μπορεί να συγκαταλέγονται η διαδικασία συνδεδεμένων επιτροπών (άρθρο 50) ή η διαδικασία μικτών συνεδριάσεων επιτροπών (άρθρο 51).

Η αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή ορίζει έναν «εισηγητή», κύριο καθήκον του οποίου είναι να προωθήσει την πρόταση στα διάφορα στάδια της διαδικασίας. Ο εισηγητής συμβουλεύει την επιτροπή (κατά την εξέταση σε επίπεδο επιτροπής) και το Κοινοβούλιο εν γένει (στο στάδιο της Ολομέλειας) όσον αφορά τη γενική προσέγγιση που πρέπει να ακολουθηθεί σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής. Ο εισηγητής είναι επίσης ο πρώτος βουλευτής που προτείνει τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής. Άλλες κοινοβουλευτικές επιτροπές τις οποίες ενδιαφέρει το ζήτημα που αφορά η πρόταση μπορούν να γνωμοδοτήσουν προς την αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η γνωμοδότηση των συνδεδεμένων επιτροπών όπου εφαρμόζεται αυτή η διαδικασία (άρθρο 50). Σε περίπτωση μικτών συνεδριάσεων επιτροπών (άρθρο 51), οι εισηγητές συντάσσουν ενιαίο σχέδιο έκθεσης, το οποίο εξετάζεται και τίθεται σε ψηφοφορία στις επιτροπές που συμμετέχουν στις μικτές συνεδριάσεις.

Είθισται να οργανώνονται ακροάσεις εμπειρογνομόνων ή να ανατίθενται μελέτες ή εκτιμήσεις επιπτώσεων σχετικά με φακέλους που πραγματεύονται αμφιλεγόμενα ή «τεχνικά» ζητήματα.

Όταν η αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή εγκρίνει την «έκθεση» που έχει καταρτίσει ο εισηγητής, το Κοινοβούλιο αποφασίζοντας με *απλή πλειοψηφία* (δηλαδή πλειοψηφία των ψηφισάντων βουλευτών), πραγματοποιεί την *πρώτη ανάγνωσή*

του επί της πρότασης της Επιτροπής. Το Κοινοβούλιο διαθέτει, κατά το στάδιο αυτό, τρεις επιλογές: μπορεί να απορρίψει την πρόταση στο σύνολό της ή να την εγκρίνει χωρίς τροποποιήσεις ή, συνηθέστερα, να την εγκρίνει αφού προτείνει μια σειρά τροπολογιών.

Όσον αφορά την άμεση απόρριψη σε πρώτη ανάγνωση, πρέπει να επισημανθεί, ωστόσο, ότι η Συνθήκη δεν την απαγορεύει, αλλά ούτε και την προβλέπει ρητώς¹ (όπως στην περίπτωση της απόρριψης σε δεύτερη ανάγνωση, άρθρο 294, παράγραφος 7, στοιχείο β) ΣΛΕΕ).

Μόλις ολοκληρωθεί η πρώτη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει μια «τροποποιημένη πρόταση» που ενσωματώνει ορισμένες από τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου.

Εάν το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, κάνει δεκτές όλες τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου ή εάν το ΕΚ εγκρίνει την πρόταση χωρίς να προτείνει τροπολογίες, το Συμβούλιο δύναται να εγκρίνει την πράξη.

Εάν το Συμβούλιο δεν είναι σε θέση να αποδεχθεί πλήρως το αποτέλεσμα της

¹ Το Κοινοβούλιο, ωστόσο, δεν έχει φανεί πρόθυμο να αποδεχθεί τον περιορισμό της ελευθερίας δράσης του: Κατά την τελευταία νομοθετική περίοδο (2004-09) το Κοινοβούλιο απέρριψε διάφορες προτάσεις της Επιτροπής σε πρώτη ανάγνωση. Σε αυτές τις περιπτώσεις ισχύει το άρθρο 56 του Κανονισμού του ΕΚ, το οποίο επιδιώκει να διασφαλίσει ότι το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή διαθέτουν αρκετό χρόνο για να εξετάσουν πλήρως τις επιλογές τους και να εξεύρουν μια λύση που θα σέβεται τα προνόμια του Κοινοβουλίου και το δικαίωμα πρωτοβουλίας της Επιτροπής.

πρώτης ανάγνωσης του Κοινοβουλίου, καθορίζει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, κείμενο το οποίο ήταν παλαιότερα γνωστό ως «κοινή θέση» του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Κοινοβούλιο για τους λόγους που το οδήγησαν να καθορίσει την κοινή του θέση. Η Επιτροπή επίσης ενημερώνει πλήρως το Κοινοβούλιο για τη θέση της.

Το Συμβούλιο δύναται να τροποποιήσει την πρόταση της Επιτροπής μόνο με ομόφωνη απόφαση, εκτός από την περίπτωση της συνδιαλλαγής (άρθρο 293 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ). Ωστόσο, προκειμένου να διευκολυνθεί η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο, η Επιτροπή τροποποιεί συχνά την αρχική της πρόταση λίγο πριν από τον καθορισμό της θέσης του Συμβουλίου¹.

Καθ' όλη τη διάρκεια του σταδίου της πρώτης ανάγνωσης, ούτε το Κοινοβούλιο ούτε το Συμβούλιο υπόκεινται σε κάποια προθεσμία εντός της οποίας οφείλουν να ολοκληρώσουν την πρώτη ανάγνωσή τους.

Δεύτερη ανάγνωση

Σε αντίθεση με την πρώτη ανάγνωση, η δεύτερη ανάγνωση υπόκειται σε αυστηρές προθεσμίες. Εντός τριών μηνών (ή τεσσάρων, εφόσον συμφωνηθεί παράταση), από την

¹ Παρόλο που αυτό δεν ορίζεται ρητώς στη Συνθήκη, είναι ευρέως αποδεκτό ότι το Συμβούλιο αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μπορεί να απορρίψει την πρόταση της Επιτροπής στο σύνολό της. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της πρώτης ανάγνωσης είτε να αποσύρει είτε να τροποποιήσει την πρότασή της (άρθρο 293, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ).

ανακοίνωση της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση στην Ολομέλεια, το Κοινοβούλιο πρέπει να την εγκρίνει, να την απορρίψει ή να την τροποποιήσει κατά τη δεύτερη ανάγνωση. Σε περίπτωση που το Κοινοβούλιο δεν αποφασίσει με την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, η πράξη θεωρείται εγκριθείσα σύμφωνα με την θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση.

Η έγκριση της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση χωρίς τροποποίηση απαιτεί την υποστήριξη μιας απλής πλειοψηφίας των μελών του Κοινοβουλίου (δηλαδή την πλειοψηφία των ψηφισάντων βουλευτών).

Αντιθέτως, η απόρριψη της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απαιτεί την υποστήριξη της απόλυτης πλειοψηφίας των μελών του Κοινοβουλίου (δηλαδή τουλάχιστον 378 ψήφους υπέρ σε ένα δυνητικό σύνολο 754)². Η απόρριψη της θέσης του Συμβουλίου από το Κοινοβούλιο περατώνει τη νομοθετική διαδικασία: αυτή μπορεί να επαναληφθεί μόνο με την υποβολή νέας πρότασης από την Επιτροπή³.

² Ο αριθμός των βουλευτών του Κοινοβουλίου που εξέλεξε τον Ιούλιο 2009 αυξήθηκε από 736 σε 754 το Δεκέμβριο του 2011.

³ Τον Ιούλιο του 2005 το Κοινοβούλιο έκανε για πρώτη (και μοναδική μέχρι σήμερα) φορά χρήση της δυνατότητας αυτής όταν απέρριψε την κοινή θέση του Συμβουλίου για μια οδηγία σχετικά με την ευρεσιτεχνιακή προστασία των εφευρέσεων που εφαρμόζονται μέσω υπολογιστή («ευρεσιτεχνίες λογισμικού», έκθεση Rocard). Η λίαν αμφισβητούμενη αυτή πρόταση της Επιτροπής απερρίφθη από τη συντριπτική πλειοψηφία των βουλευτών (648 προς 14 και 18 αποχές). Σύμφωνα με το ισχύον τότε άρθρο 251, παράγραφος 2, στοιχείο β) ΣΕΚ, η απόρριψη από το Κοινοβούλιο είχε ως αποτέλεσμα την περάτωση της διαδικασίας. Κατά την πορεία των συζητήσεων ηγέρθη το ζήτημα κατά πόσο η Επιτροπή μπορεί να αποσύρει

Τέλος, το Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει τροπολογίες σε πρώτη ανάγνωση στη θέση του Συμβουλίου. καθεμία από τις τροπολογίες αυτές πρέπει και πάλι να υποστηριχθεί από μια απόλυτη πλειοψηφία των βουλευτών.

Ο εισηγητής (συνήθως ο ίδιος βουλευτής που συνέταξε την έκθεση για την πρώτη ανάγνωση) καταρτίζει ένα σχέδιο «σύστασης», δηλαδή μια έκθεση σε δεύτερη ανάγνωση για την αρμόδια επιτροπή (κατά κανόνα την ίδια επιτροπή που ήταν αρμόδια σε πρώτη ανάγνωση).

Το σχέδιο σύστασης θα συμπεριλαμβάνει τις τροπολογίες που πρότεινε ο εισηγητής. Κάθε (αλλά μόνο ένα) πλήρες ή αναπληρωματικό μέλος της αρμόδιας επιτροπής μπορεί να καταθέσει συμπληρωματικές τροπολογίες. Κατά τη δεύτερη ανάγνωση δεν υπάρχουν γνωμοδοτήσεις από άλλες επιτροπές. Η αρμόδια επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία των ψηφισάντων. Μετά την ψηφοφορία στην αρμόδια επιτροπή, η σύσταση υποβάλλεται στην Ολομέλεια.

Για μια ακόμη φορά, μπορούν να κατατεθούν τροπολογίες στο στάδιο της Ολομέλειας, αλλά μόνο από την αρμόδια επιτροπή, μια πολιτική ομάδα

μια πρόταση που έχει περάσει το στάδιο της πρώτης ανάγνωσης. Ενώ η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμά της να αποσύρει μια πρόταση σε οποιοδήποτε στάδιο, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θεωρούν, βάσει του άρθρου 250, παράγραφος 2, ΣΕΚ (σημερινό άρθρο 293 παράγραφος 2 ΣΛΕΕ), ότι άπαξ και το Συμβούλιο καθορίσει μια κοινή θέση, η τελευταία –και όχι πλέον η πρόταση της Επιτροπής– αποτελεί τη βάση της περαιτέρω διαδικασίας. Κατά συνέπεια η Επιτροπή δεν μπορεί να αποσύρει ένα κείμενο, του οποίου δεν έχει πλέον την «πατρότητα».

ή τουλάχιστον 40 μεμονωμένους βουλευτές. Η συνδεδεμένη επιτροπή επιφυλάσσεται του δικαιώματος να καταθέτει τροπολογίες απευθείας στην ολομέλεια εντός των ορίων της αποκλειστικής αρμοδιότητάς της και στο μέτρο που τα προνόμιά της δεν ελήφθησαν υπόψη από την κυρίως αρμόδια επιτροπή¹.

Ωστόσο, τόσο στο στάδιο της επιτροπής όσο και της Ολομέλειας, ισχύουν ορισμένοι περιορισμοί όσον αφορά το είδος των τροπολογιών που μπορούν να κατατεθούν σε δεύτερη ανάγνωση. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κανονισμού του ΕΚ (βλ. παράρτημα Γ) οι τροπολογίες είναι παραδεκτές μόνον εφόσον αποσκοπούν:

- στη συνολική ή μερική αποκατάσταση της θέσης που ενέκρινε το Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ανάγνωση, ή
- στην επίτευξη συμβιβασμού μεταξύ της θέσης του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ή
- στην τροποποίηση τμήματος της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση που δεν είχε συμπεριληφθεί στην αρχική πρόταση ή διαφέρει από πλευράς περιεχομένου από αυτήν, ή
- στο να λάβουν υπόψη ένα νέο γεγονός ή μια νομική κατάσταση που έχει προκύψει μετά την πρώτη ανάγνωση.

¹ Ερμηνεία του άρθρου 50: «Σε περίπτωση που η κυρίως αρμόδια επιτροπή δεν λάβει υπόψη τα προνόμια της συνδεδεμένης επιτροπής, οι αποφάσεις που έλαβε η κυρίως αρμόδια επιτροπή εξακολουθούν να ισχύουν, ωστόσο η συνδεδεμένη επιτροπή μπορεί να καταθέσει τροπολογίες απευθείας στο Κοινοβούλιο, εντός των ορίων της αποκλειστικής αρμοδιότητάς της».

Ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής κατά το στάδιο σε επιτροπή και ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου στο στάδιο της Ολομέλειας αποφαινόμενοι επί του παραδεκτού των τροπολογιών: η απόφασή τους είναι οριστική (άρθρο 66· Παράρτημα Γ).

Πριν από την ψηφοφορία επί των τροπολογιών στην Ολομέλεια, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να γνωστοποιήσει εάν προτίθεται ή όχι να τις αποδεχθεί. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να κληθεί να διατυπώσει παρατηρήσεις.

Η Συνθήκη καθορίζει σαφείς προθεσμίες για τη δεύτερη ανάγνωση. Το ΕΚ πρέπει να περατώσει τη δεύτερη ανάγνωση του εντός τριών μηνών (τεσσάρων σε περίπτωση που συμφωνηθεί παράταση) από τη διαβίβαση σε αυτό της θέσης του

Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση. Μόλις το Κοινοβούλιο ολοκληρώσει τη δεύτερή του ανάγνωση και διαβιβάσει τη θέση του στο Συμβούλιο, το τελευταίο διαθέτει τρεις ακόμη μήνες (ή τέσσερις εφόσον συμφωνηθεί παράταση) για να ολοκληρώσει τη δεύτερή του ανάγνωση.

Σε δεύτερη ανάγνωση, το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει –κατά κανόνα με ειδική πλειοψηφία, αλλά με ομοφωνία όταν η Επιτροπή είναι αντίθετη σε μια τροπολογία του Κοινοβουλίου (βλ. άρθρο 294, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ· παράρτημα Α)– όλες τις τροπολογίες του ΕΚ σε δεύτερη ανάγνωση. Στην περίπτωση αυτή η πράξη εκδίδεται.

Εάν το Συμβούλιο δεν είναι σε θέση να εγκρίνει όλες τις τροπολογίες του ΕΚ, η Συνθήκη προβλέπει τη σύγκληση της επιτροπής συνδιαλλαγής.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ	
Πρώτη ανάγνωση	• Απουσία προθεσμιών • Η πρόταση της Επιτροπής εξετάζεται από την αρμόδια επιτροπή/τις αρμόδιες επιτροπές, τις συνδεδεμένες επιτροπές και τις γνωμοδοτικές επιτροπές • Χαλαρά κριτήρια παραδεκτού των τροπολογιών • Το Κοινοβούλιο αποφασίζει (να εγκρίνει, να απορρίψει ή να τροποποιήσει την πρόταση της Επιτροπής) με απλή πλειοψηφία (δηλαδή πλειοψηφία των ψηφισάντων βουλευτών)
Δεύτερη ανάγνωση	• Αυστηρές προθεσμίες 3 ή 4 μηνών • Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εξετάζεται μόνο από την αρμόδια επιτροπή / τις αρμόδιες επιτροπές· περιορισμένη εφαρμογή του άρθρου 50. • Αυστηρά κριτήρια παραδεκτού των τροπολογιών • Το Κοινοβούλιο εγκρίνει την θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση με απλή πλειοψηφία, αλλά την απορρίπτει ή την τροποποιεί με απόλυτη πλειοψηφία (δηλαδή πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Κοινοβουλίου)

Συμφωνίες σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση

Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ κατέστη δυνατή η περάτωση μιας διαδικασίας συναπόφασης σε πρώτη ανάγνωση (πράγμα που δεν προβλεπόταν στη Συνθήκη του Μάαστριχτ). Η δυνατότητα αυτή αναλύεται περαιτέρω στην κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της διαδικασίας συναπόφασης (βλ. το πλήρες κείμενο της αναθεωρημένης κοινής δήλωσης της 13ης Ιουνίου 2007 στο παράρτημα Β), σύμφωνα με την οποία «τα όργανα συνεργάζονται με καλή πίστη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προκειμένου να επιτυγχάνουν τη μέγιστη δυνατή προσέγγιση των θέσεών τους και έτσι να ανοίγουν τον δρόμο, κατά περίπτωση, για την έκδοση της σχετικής πράξης σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας».

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε μια αυξανόμενη τάση για την επίτευξη συμφωνιών σε πρώτη ανάγνωση. Την τελευταία κοινοβουλευτική περίοδο (2004-2009), 327 διαδικασίες συναπόφασης (72% του συνόλου)¹ ολοκληρώθηκαν σε πρώτη ανάγνωση, 104 (23%) σε δεύτερη ανάγνωση και 23 (5%) σε τρίτη ανάγνωση κατόπιν συνδιαλλαγής. Σε σύγκριση με την περίοδο 1994-1999, 115 διαδικασίες συναπόφασης (28%) ολοκληρώθηκαν σε πρώτη ανάγνωση, 200 (50%) σε δεύτερη ανάγνωση και 84 (22%) σε τρίτη ανάγνωση κατόπιν συνδιαλλαγής.

Κατά το πρώτο ήμισυ της εβδομης κοινοβουλευτικής περιόδου (2009-2011) επιβεβαιώθηκε η τάση επίτευξης συμφωνιών σε πρώτη ανάγνωση: 136 φακέλοι συναπόφασης (78%) ολοκληρώθηκαν σε πρώτη ανάγνωση, 32 (18%) σε δεύτερη ανάγνωση και 7 (4%) σε τρίτη ανάγνωση.

Η εξέλιξη αυτή καταδεικνύει την ευελιξία της ίδιας της διαδικασίας και, πράγμα περισσότερο σημαντικό, έναν μεγαλύτερο βαθμό αμοιβαίας εμπιστοσύνης και διάθεσης συνεργασίας από πλευράς θεσμικών οργάνων. Ωστόσο, έχουν διατυπωθεί ορισμένες ανησυχίες, τόσο στους κόλπους του Κοινοβουλίου όσο και πέρα από αυτό, για τη δυνητική έλλειψη διαφάνειας που είναι εγγενής στις άτυπες διαπραγματεύσεις σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση, για την έλλειψη δημοκρατικής νομιμότητας και σαφήνειας όσον αφορά τα κατάλληλα διαδικαστικά βήματα, καθώς και για τα θεσμικά οφέλη για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η πίεση χρόνου για την περάτωση της διαδικασίας εντός των έξι μηνών της θητείας της εκάστοτε Προεδρίας, επιβάλλει τη διενέργεια μιας ταχείας διαπραγμάτευσης, σε βάρος ενός ανοικτού πολιτικού διαλόγου εντός και μεταξύ των θεσμικών οργάνων με τη συμμετοχή του κοινού στις διάφορες μορφές του.

Το ζήτημα εξετάστηκε στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για την κοινοβουλευτική μεταρρύθμιση, η οποία συστάθηκε από τη Διάσκεψη των Προέδρων τον Ιανουάριο του

¹ Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι περίπου 106 (35%) από τους 327 φακέλους που ολοκληρώθηκαν σε πρώτη ανάγνωση ήταν κωδικοποιήσεις, φακέλοι επιτροπολογίας και απλές ακυρώσεις.

2007, έχοντας ως αποστολή να διερευνήσει σε βάθος τον τρόπο με τον οποίο το Κοινοβούλιο διεξάγει τις εργασίες του και να διατυπώσει πιθανές μεταρρυθμιστικές προτάσεις. Βάσει των προτάσεων των τριών αρμόδιων για τη συνδιαλλαγή Αντιπροέδρων, η ομάδα εργασίας ενέκρινε στις 23 Απριλίου 2008 έναν «Κώδικα συμπεριφοράς για τη διαπραγμάτευση φακέλων συναπόφασης» (παράρτημα Δ).

Σκοπός του εν λόγω κώδικα είναι να ορίσει ενιαίους κανόνες τόσο για τους βουλευτές όσο και για το προσωπικό του ΕΚ όσον αφορά τον τρόπο διεξαγωγής διαπραγματεύσεων με τα άλλα θεσμικά όργανα στα διάφορα στάδια της διαδικασίας συναπόφασης. Οι εν λόγω κανόνες εστιάζονται κυρίως στη διαφάνεια, τη νομιμότητα, την αποτελεσματικότητα και τη λογοδοσία, ενώ η ενδιαφερόμενη επιτροπή (ή επιτροπές) ενεργεί ως βασικός παράγοντας σε αυτές τις διαπραγματεύσεις.

Αυτοί οι κανόνες αφορούν ειδικότερα θέματα όπως:

- την απόφαση των επιτροπών να διεξάγουν διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο και την Επιτροπή, τονίζοντας ότι, κατά κανόνα, το Κοινοβούλιο θα πρέπει να αξιοποιεί όλα τα στάδια της διαδικασίας συναπόφασης και ότι οι συμφωνίες στα αρχικά στάδια θα πρέπει να αποτελούν την εξαίρεση και να τηρούν ορισμένα κριτήρια·
- τη σύνθεση και την εντολή της διαπραγματευτικής ομάδας·

- τη διοργάνωση τριμερών διαλόγων και τη βοήθεια που παρέχεται στους διαπραγματευτές·
- την ενημέρωση της αρμόδιας επιτροπής και την εξέταση κάθε επιτευχθείσας συμφωνίας από την αρμόδια επιτροπή.

Η Διάσκεψη των Προέδρων ενέκρινε τον κώδικα συμπεριφοράς στο σύνολό του και χωρίς τροποποιήσεις στις 18 Σεπτεμβρίου 2008 και ζήτησε να συμπεριληφθεί στον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προκειμένου να ενισχυθεί το κύρος του και να βελτιωθεί η προβολή του.

Στο πλαίσιο της συμπερίληψής του στον Κανονισμό του ΕΚ ως παράρτημα XXI, η Ολομέλεια ενέκρινε ένα νέο άρθρο 70 σχετικά με τις διοργανικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των νομοθετικών διαδικασιών (βλ. παράρτημα Δ). Κατά συνέπεια, οι διατάξεις του κώδικα συμπεριφοράς πρέπει πάντοτε να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται σε σχέση με το εν λόγω άρθρο.

Συνδιαλλαγή και τρίτη ανάγνωση

Η συνδιαλλαγή συνίσταται σε άμεσες διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο συννομοθετών (Κοινοβούλιο και Συμβούλιο) στο πλαίσιο της επιτροπής συνδιαλλαγής, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας υπό μορφή «κοινού σχεδίου».

Την επιτροπή συνδιαλλαγής συγκροτούν δύο αντιπροσωπείες: η αντιπροσωπεία του Συμβουλίου απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος (υπουργοί ή εκπρόσωποί τους) και η αντιπροσωπεία

του Κοινοβουλίου απαρτίζεται από ίσο αριθμό βουλευτών. Συνεπώς, η επιτροπή συνδιαλλαγής αποτελείται από 1ης Ιανουαρίου 2007 από 54 (27 + 27) μέλη.

Η επιτροπή συνδιαλλαγής πρέπει να συγκληθεί εντός έξι εβδομάδων (ή οκτώ, σε περίπτωση που συμφωνηθεί παράταση) από την ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο θα ολοκληρώσει τη δεύτερη του ανάγνωση και θα κοινοποιήσει επισήμως στο Κοινοβούλιο ότι δεν είναι σε θέση να αποδεχθεί όλες τις τροπολογίες που κατέθεσε το Κοινοβούλιο σε δεύτερη ανάγνωση. Η επιτροπή συνδιαλλαγής συγκροτείται ξεχωριστά για κάθε νομοθετική πρόταση που απαιτεί συνδιαλλαγή και έχει στη διάθεσή της έξι εβδομάδες (ή οκτώ εβδομάδες, εφόσον συμφωνηθεί παράταση) για να καταλήξει σε συνολική συμφωνία υπό μορφή «κοινού σχεδίου». Αφετηρία των διαβουλεύσεών της αποτελούν οι θέσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση¹. Η

Επιτροπή επίσης συμμετέχει στις διαδικασίες με στόχο να επιτύχει τη σύγκλιση των θέσεων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία στην επιτροπή συνδιαλλαγής, ή εάν το Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο δεν εγκρίνουν το «κοινό

σχέδιο» σε τρίτη ανάγνωση, η πράξη θεωρείται ότι δεν έχει εκδοθεί. Στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία συναπόφασης μπορεί να επαναληφθεί μόνο με νέα νομοθετική πρόταση της Επιτροπής.

¹ Ωστόσο, προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία και χάριν αποτελεσματικού νομοπαραγωγικού έργου οι δύο συννομοθέτες ενδέχεται να χρειασθεί να τροποποιήσουν τις διατάξεις της θέσης του Συμβουλίου που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο τροπολογιών του ΕΚ σε δεύτερη ανάγνωση. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο επιβεβαίωσε αυτήν την άποψη στην πρώτη υπόθεση με αντικείμενο τη συνδιαλλαγή (απόφαση του ΔΕΚ της 10.1.2006 στην υπόθεση «IATA»), αποφαινόμενο ότι το άρθρο 251 ΣΕΚ δεν θεσπίζει περιορισμούς στο περιεχόμενο των μέτρων που επιλέγονται προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία επί ενός κοινού σχεδίου. Αιτιολόγησε την απόφασή του με το επιχείρημα ότι οι συντάκτες της Συνθήκης χρησιμοποιώντας τον όρο «συνδιαλλαγή» αποσκοπούσαν να καταστήσουν αποτελεσματική τη σχετική διαδικασία και να μεταβιβάσουν μια ευρεία διακριτική ευχέρεια στην επιτροπή συνδιαλλαγής. Στόχος είναι να συγκλίνουν οι θέσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στη βάση ενός ελέγχου όλων των πτυχών της διαφωνίας μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων.

**ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΩΤΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΙΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΜΕ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

Πρώτη και δεύτερη ανάγνωση	Συνδιαλλαγή και τρίτη ανάγνωση
Την κύρια ευθύνη φέρει/φέρουν η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή/οι αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές	Την κύρια ευθύνη φέρει η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής
Πρώτη ανάγνωση: δεν υπάρχουν προθεσμίες Δεύτερη ανάγνωση: 4 μήνες κατ' ανώτατο όριο για το Κοινοβούλιο και επιπλέον 4 μήνες κατ' ανώτατο όριο για το Συμβούλιο	<u>Συνδιαλλαγή και τρίτη ανάγνωση</u> : 24 εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο (3 x 8 εβδομάδες), εκ των οποίων 8 εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο αφιερώνονται στη συνδιαλλαγή καθ' εαυτήν
Δυνατότητα κατάθεσης τροπολογιών στο στάδιο της επιτροπής / των επιτροπών και στην Ολομέλεια	Δεν επιτρέπεται κατάθεση τροπολογιών: έγκριση ή απόρριψη του κοινού σχεδίου στο σύνολό του σε μία ψηφοφορία
Πρώτη ανάγνωση: το ΕΚ εγκρίνει τροπολογίες με απλή πλειοψηφία Δεύτερη ανάγνωση: το ΕΚ εγκρίνει τροπολογίες με απόλυτη πλειοψηφία (τουλάχιστον 378 ψήφοι σε δυνατικό σύνολο 754)	Το Κοινοβούλιο εγκρίνει ή απορρίπτει το κοινό σχέδιο με απλή πλειοψηφία σε μία ψηφοφορία

3. Η ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

Το προκαταρκτικό στάδιο (δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου)

Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση διαβιβάζονται στο Συμβούλιο. Από τον χρόνο της παραλαβής, το τελευταίο έχει στη διάθεσή του τρεις μήνες (ή τέσσερις, σε περίπτωση που συμφωνηθεί παράταση) για να ολοκληρώσει τη δεύτερη ανάγνωσή του, αποφασίζοντας κατά πόσο δύναται ή όχι να κάνει δεκτές όλες τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση. Στην πράξη, το Συμβούλιο ενημερώνει ανεπίσημα το ταχύτερο δυνατόν το Κοινοβούλιο για το αν μπορεί να τις αποδεχθεί ή όχι. Εάν το Συμβούλιο είναι αντίθετο με κάποια τροπολογία, πρέπει να συγκληθεί η επιτροπή συνδιαλλαγής. Στην περίπτωση αυτή τα δύο θεσμικά όργανα ξεκινούν το ταχύτερο δυνατόν διαπραγματεύσεις με στόχο να προλειάνουν το έδαφος για την επίτευξη συμφωνίας σε συνδιαλλαγή.

Σύνθεση και διορισμός της αντιπροσωπείας του ΕΚ

Το Κοινοβούλιο εκπροσωπείται στη διαδικασία συνδιαλλαγής από μια αντιπροσωπεία που απαρτίζεται από αριθμό βουλευτών ίσο με τον αριθμό των μελών του Συμβουλίου. Η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου διορίζεται ξεχωριστά για κάθε διαδικασία συνδιαλλαγής, δηλαδή για

κάθε νομοθετική πρόταση που απαιτεί συνδιαλλαγή. Το καθήκον της έγκειται στο να εκπροσωπεί ολόκληρο το Κοινοβούλιο στις διαπραγματεύσεις του με το Συμβούλιο κατά τη διάρκεια της συνδιαλλαγής. Η βασική διάταξη για τον διορισμό της αντιπροσωπείας είναι το άρθρο 68 του Κανονισμού του ΕΚ (βλ. Παράρτημα Γ).

Μόλις καταστεί σαφές ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να εγκρίνει όλες τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση, η *Γραμματεία Συνδιαλλαγής και Συναπόφασης* («CODE»), δηλαδή η αρμόδια για τη συνδιαλλαγή διοικητική μονάδα του Κοινοβουλίου, ξεκινά προετοιμασίες για τον διορισμό της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής. Η γραμματεία CODE επικουρεί την αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής και της τρίτης ανάγνωσης, συνεργαζόμενη στενά με τη γραμματεία/τις γραμματείες της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής/των αρμόδιων κοινοβουλευτικών επιτροπών και τη Νομική Υπηρεσία του Κοινοβουλίου, τους γλωσσομαθείς νομικούς και την Υπηρεσία Τύπου (για λεπτομερή περιγραφή των καθηκόντων της γραμματείας CODE, βλ. σελ. 28).

Στην αρχή κάθε κοινοβουλευτικής περιόδου ή όταν λαμβάνουν χώρα μείζονες αλλαγές στη συνολική πολιτική σύνθεση του Κοινοβουλίου κατά τη διάρκεια της νομοθετικής περιόδου, η Διάσκεψη των Προέδρων

καθορίζει την πολιτική σύνθεση της αντιπροσωπείας σύμφωνα με τη σχετική δύναμη των πολιτικών ομάδων. Με βάση τη σημερινή πολιτική σύνθεση του Κοινοβουλίου, η οποία προέκυψε μετά τις εκλογές του Ιουνίου του 2009, οι αντιπροσωπείες του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής συγκροτούνται ως εξής¹:

<i>EPP:</i>	11	<i>Μέλη</i>
<i>S&D:</i>	7	<i>Μέλη</i>
<i>ALDE:</i>	3	<i>Μέλη</i>
<i>Greens/EFA:</i>	2	<i>Μέλη</i>
<i>ECR:</i>	2	<i>Μέλη</i>
<i>GUE/NGL:</i>	1	<i>Μέλος</i>
<i>EFD:</i>	1	<i>Μέλος</i>

Οι τρεις αντιπρόεδροι με ειδική αρμοδιότητα για τη συνδιαλλαγή αποτελούν μέλη κάθε αντιπροσωπείας: αυτοί συμπεριλαμβάνονται στην ποσόστωση των βουλευτών που προβλέπεται για την πολιτική ομάδα τους. Κάθε αντιπροσωπείας προεδρεύει ένας εκ των τριών Αντιπροέδρων: αυτοί ορίζουν από τις τάξεις τους τον υπεύθυνο της εκάστοτε διαδικασίας συνδιαλλαγής και κατά συνέπεια τον πρόεδρο της εκάστοτε αντιπροσωπείας. Ο εισηγητής/οι εισηγητές και ο πρόεδρος/οι πρόεδροι της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής / των αρμόδιων κοινοβουλευτικών επιτροπών (συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας με κοινές συνεδριάσεις επιτροπών) αποτελούν επίσης ως εκ του αξιώματός τους μέλη της αντιπροσωπείας και περιλαμβάνονται στην ποσόστωση της πολιτικής τους ομάδας.

Τα υπόλοιπα μέλη της αντιπροσωπείας ορίζονται από κάθε πολιτική ομάδα για την εκάστοτε διαδικασία συνδιαλλαγής και τα ονόματά τους κοινοποιούνται εγγράφως στη γραμματεία CODE. Τα περισσότερα από αυτά προέρχονται από την αρμόδια επιτροπή/τις αρμόδιες επιτροπές ή από τις γνωμοδοτικές επιτροπές. Όταν εφαρμόζεται η διαδικασία συνδεδεμένων επιτροπών, η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου περιλαμβάνει τον εισηγητή κάθε συνδεδεμένης επιτροπής². Οι πολιτικές ομάδες πρέπει επίσης να ορίσουν ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, τα οποία μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες της αντιπροσωπείας, δηλαδή μπορούν να παρίστανται σε όλες τις συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας και της επιτροπής συνδιαλλαγής, έχοντας τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν στις συζητήσεις, αλλά μπορούν να ψηφίζουν μόνο εφόσον αντικαθιστούν ένα πλήρες μέλος. Οι πολιτικές ομάδες κοινοποιούν εγγράφως στη γραμματεία CODE τυχόν αλλαγή των μελών της αντιπροσωπείας.

Συνεδρίαση συγκρότησης της αντιπροσωπείας σε Σώμα

Η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου συνήθως πραγματοποιεί τη συνεδρίαση συγκρότησής της σε Σώμα στο Στρασβούργο κατά τη διάρκεια της συνόδου Ολομελείας που πραγματοποιείται μετά τη δεύτερη ανάγνωση της σχετικής διαδικασίας. Ωστόσο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η επιθυμία περιορισμού του αριθμού των συνεδριάσεων, η

¹ Απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 9.2.2011.

² Άρθρο 50 του Κανονισμού του ΕΚ.

συγκρότηση σε Σώμα μπορεί να πραγματοποιηθεί αργότερα, όταν γνωστοποιηθούν οι πρώτες ενδείξεις της αντίδρασης του Συμβουλίου στις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση και υπάρξει ανάγκη ανταλλαγής απόψεων επί της ουσίας. Ορισμένες φορές, όταν για παράδειγμα ο πρόεδρος της αντιπροσωπείας θεωρεί ότι οι διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο πρέπει να ξεκινήσουν επειγόντως ή όταν η θέση του Συμβουλίου δεν είναι ακόμη διαθέσιμη, η συνεδρίαση συγκρότησης σε Σώμα αντικαθίσταται από μια επιστολή του προέδρου της αντιπροσωπείας προς τα μέλη της (*συγκρότηση σε Σώμα με έγγραφη διαδικασία*).

Ο κύριος σκοπός της συνεδρίασης για τη συγκρότηση της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου σε Σώμα είναι να δοθεί εντολή στη διαπραγματευτική του ομάδα –συνήθως τον Αντιπρόεδρο ως πρόεδρο της αντιπροσωπείας, τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής και τον εισηγητή/τους εισηγητές– προκειμένου να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο στο πλαίσιο «τριμερών» συνεδριάσεων (βλ. κατωτέρω). Στις συνεδριάσεις για τη συγκρότηση σε Σώμα διεξάγεται επίσης συχνά σύντομη ανταλλαγή απόψεων επί της ουσίας των εκκρεμούντων ζητημάτων, ιδίως όταν είναι γνωστή η αρχική αντίδραση του Συμβουλίου στις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση. Η Επιτροπή είναι παρούσα σε όλες τις συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου. Κατά τη συνεδρίαση για τη συγκρότηση σε Σώμα, οι εκπρόσωποί της αναμένεται να παρουσιάσουν και να επεξηγήσουν τη

γνώμη της Επιτροπής σχετικά με τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση και, ενδεχομένως, να ενημερώσουν επίσης τα μέλη της αντιπροσωπείας για τυχόν εξελίξεις στο Συμβούλιο τις οποίες γνωρίζουν.

Κατά τη συνεδρίαση για τη συγκρότηση της αντιπροσωπείας σε Σώμα τα μέλη βρίσκουν στους φακέλους τους ένα «βασικό έγγραφο» που αφορά τη σχετική διαδικασία, το οποίο περιέχει την αρχική πρόταση της Επιτροπής, τη θέση του ΕΚ σε πρώτη ανάγνωση, τη θέση του Συμβουλίου, τις τροπολογίες του ΕΚ σε δεύτερη ανάγνωση και, εφόσον είναι διαθέσιμη, τη γνώμη της Επιτροπής επί των τροπολογιών αυτών.

Πριν από κάθε συνεδρίαση της αντιπροσωπείας, η γραμματεία συντάσσει ένα σημείωμα για τα μέλη, στο οποίο συνοψίζει τους στόχους της συνεδρίασης, την κατάσταση σχετικά με τις τροπολογίες, το στάδιο των διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο και τις διαδικαστικές πτυχές. Μετά από κάθε συνεδρίαση της αντιπροσωπείας, η γραμματεία συντάσσει τα συνοπτικά πρακτικά της συνεδρίασης.

Γλωσσικό καθεστώς της αντιπροσωπείας

Η αντιπροσωπεία συνεδριάζει στις γλώσσες των πλήρων μελών της. Η διερμηνεία κατά τις συνεδριάσεις καθώς και οι μεταφράσεις των σχετικών εγγράφων (δηλαδή το «βασικό έγγραφο», τα σημειώματα προς τα μέλη, τα «έγγραφα εργασίας σε τέσσερις στήλες» και τα συμβιβαστικά κείμενα) διατίθενται στις

γλώσσες των πλήρων μελών της αντιπροσωπείας. Μπορεί επίσης να διατεθούν στις γλώσσες εκείνων των αναπληρωματικών μελών της αντιπροσωπείας, για τα οποία οι πολιτικές ομάδες έχουν υποβάλει αίτηση πριν από την έναρξη της διαδικασίας συνδιαλλαγής, δηλαδή κατά τον χρόνο διορισμού των μελών της αντιπροσωπείας.

Τριμερείς διάλογοι

Όταν το Συμβούλιο είναι έτοιμο να παρουσιάσει τη θέση του σχετικά με τις τροπολογίες του ΕΚ, ακόμη και εάν δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει τυπικά τη δεύτερη ανάγνωσή του, ορίζεται η διεξαγωγή μιας τριμερούς συνεδρίασης μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής που είναι γνωστή ως «τριμερής διάλογος».

Η διαπραγματευτική ομάδα του ΕΚ εκπροσωπεί με εντολή της αντιπροσωπείας το Κοινοβούλιο. Ο αναπληρωτής ή ο μόνιμος αντιπρόσωπος (Πρόεδρος της COREPER I ή II αντιστοίχως) του κράτους μέλους που ασκεί την Προεδρία, εκπροσωπεί το Συμβούλιο, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπροσωπείται από ανώτερους υπαλλήλους της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης (για περισσότερες πληροφορίες, βλ. σελ. 26).

Οι τριμερείς διάλογοι είναι συνεδριάσεις περιορισμένης πρόσβασης. Για να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητά τους, η συμμετοχή περιορίζεται στη διαπραγματευτική ομάδα συν το απαραίτητο προσωπικό υποστήριξης

(συνήθως ο αριθμός τους δεν υπερβαίνει τα δέκα άτομα από κάθε θεσμικό όργανο).

Όλα τα μέλη της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου ενημερώνονται εκ των προτέρων για τις λεπτομέρειες του κάθε τριμερούς διαλόγου (χρονοδιάγραμμα, συμμετέχοντες και αίθουσα συνεδρίασης), ακόμη και αν δεν έχουν κληθεί να συμμετάσχουν σ' αυτόν. Οι τριμερείς συνεδριάσεις συμπεριλαμβάνονται επίσης στον κατάλογο των καθημερινών συνεδριάσεων στο Κοινοβούλιο.

Κατά τον πρώτο τριμερή διάλογο, ο εκπρόσωπος της Προεδρίας αναπτύσσει τη θέση του Συμβουλίου επί των τροπολογιών του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση: συνήθως το Συμβούλιο αποδέχεται ορισμένες από αυτές τις τροπολογίες, προτείνει συμβιβασμούς σε άλλες και απορρίπτει τις υπόλοιπες. Η διαπραγματευτική ομάδα του Κοινοβουλίου αντιδρά στη συνέχεια σε ό,τι έχει ακούσει. Κάθε πλευρά αναπτύσσει τη θέση της και πραγματοποιείται διάλογος: νέες συμβιβαστικές προτάσεις μπορεί να προταθούν, υπό τον όρο μεταγενέστερης έγκρισής τους από τις αντίστοιχες αντιπροσωπείες.

Οι διαπραγματεύσεις στους τριμερείς διαλόγους βασίζονται σε ένα «τετράστηλο έγγραφο εργασίας», στο οποίο εκτίθενται οι θέσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η πρώτη στήλη παρουσιάζει τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση και η δεύτερη τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε αυτή σε δεύτερη ανάγνωση. Η τρίτη στήλη παρουσιάζει

την αντίδραση του Συμβουλίου στις σχετικές τροπολογίες του Κοινοβουλίου – αποδοχή, απόρριψη ή τυχόν συμβιβαστικό κείμενο. Η επικαιροποιημένη θέση της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου εκτίθεται στην τέταρτη στήλη. Έτσι, ενώ οι δύο πρώτες στήλες παραμένουν αμετάβλητες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής, οι δύο τελευταίες στήλες δύνανται να τροποποιηθούν πολλές φορές σύμφωνα με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.

Οι τριμερείς συνεδριάσεις ολοκληρώνονται ορισμένες φορές με το αίτημα σύνταξης λεπτομερών σχεδίων από μια μικρή ομάδα εργασίας σε «πολιτικό» επίπεδο (για παράδειγμα, ο εισηγητής του ΕΚ μπορεί να συναντηθεί με τον πρόεδρο της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου και έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής) ή σε «τεχνικό» επίπεδο με συμμετοχή υπαλλήλων των τριών θεσμικών οργάνων. Λόγω του αυξανόμενου αριθμού των απαιτούμενων συνεδριάσεων και των αυστηρών προθεσμιών που ορίζει η Συνθήκη, καθίστανται όλο και πιο συχνές αυτές οι τριμερείς συνεδριάσεις. Η Επιτροπή καλείται συχνά να συντάξει ενδεχόμενα συμβιβαστικά κείμενα που θα εξεταστούν από τις αντίστοιχες αντιπροσωπείες ή κατά την προσεχή τριμερή συνεδρίαση.

Τα αποτελέσματα κάθε συνεδρίασης τριμερούς διαλόγου υποβάλλονται, από τις αντίστοιχες διαπραγματευτικές ομάδες, προς έγκριση στις αντιπροσωπείες του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου: εφόσον είναι απαραίτητο, διοργανώνονται

περαιτέρω τριμερείς διάλογοι ή άτυπες συνεδριάσεις.

Τριμερείς συνεδριάσεις λαμβάνουν χώρα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής με στόχο τη διευθέτηση των εκκρεμούντων ζητημάτων και την προετοιμασία του εδάφους για την επίτευξη συνολικής συμφωνίας στην επιτροπή συνδιαλλαγής.

Επακόλουθες συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας του ΕΚ

Μετά τον πρώτο τριμερή διάλογο ή άλλες άτυπες επαφές, ο προεδρεύων αντιπρόεδρος συγκαλεί την αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου προκειμένου να συζητηθούν τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 68, παράγραφος 7, του Κανονισμού του ΕΚ, οι διαβουλεύσεις της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου δεν είναι ανοικτές στο κοινό. Οι πολιτικές ομάδες, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Κοινοβουλίου και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλούνται επισήμως να παραστούν στις συνεδριάσεις. Το Συμβούλιο δεν παρίσταται στις συνεδριάσεις αυτές.

Κατά τις συνεδριάσεις αυτές, η διαπραγματευτική ομάδα ενημερώνει τα υπόλοιπα μέλη της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου για τα αποτελέσματα του τριμερούς διαλόγου/των τριμερών διαλόγων και η αντιπροσωπεία λαμβάνει συνήθως την επικαιροποιημένη θέση του Συμβουλίου υπό μορφή ενός τετράστηλου εγγράφου εργασίας. Η αντιπροσωπεία του ΕΚ εξετάζει επίσης συμβιβαστικά κείμενα που

συζητήθηκαν ή συντάχθηκαν μετά τον τριμερή διάλογο/τους τριμερείς διαλόγους.

Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής που παρίστανται στη συνεδρίαση δύνανται να αναπτύσσουν τη θέση της Επιτροπής ή να απαντούν σε αιτήσεις για την παροχή περισσότερο λεπτομερών ή «τεχνικών» πληροφοριών. Ενδέχεται επίσης να είναι σε θέση να παράσχουν ορισμένα στοιχεία σχετικά με τη συνεδρίαση της COREPER, όπου το Συμβούλιο συζήτησε τα αποτελέσματα του τριμερούς διαλόγου.

Ο κύριος σκοπός των συνεδριάσεων της αντιπροσωπείας έγκειται στο να ανανεωθεί η εντολή της διαπραγματευτικής ομάδας και να συζητηθούν τυχόν συμβιβαστικά κείμενα. Επιτυγχάνεται συμφωνία επί ορισμένων τροπολογιών ή συμβιβαστικών προτάσεων, υπό την προϋπόθεση επίτευξης συνολικής συμφωνίας. Εφόσον παραμένουν εκκρεμή ζητήματα, η αντιπροσωπεία δίδει οδηγίες στη διαπραγματευτική ομάδα για τον τρόπο συνέχισης των διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο. Η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου εξετάζει και διαδικαστικά ζητήματα, για παράδειγμα, εάν θα πρέπει να διοργανωθεί μια ακόμη τριμερής συνεδρίαση ή κατά πόσο θα πρέπει να συγκληθεί η επιτροπή συνδιαλλαγής και, εάν ναι, πότε.

Οι συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας οργανώνονται συνήθως λίγο μετά τις τριμερείς συνεδριάσεις ή όποτε το απαιτεί η εξέλιξη των διαπραγματεύσεων. Όπως συμβαίνει με τους τριμερείς διαλόγους, μια

συνεδρίαση της αντιπροσωπείας προηγείται πάντοτε της συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής και διοργανώνεται επίσης εφόσον η συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής διακοπεί για διαπραγματεύσεις σε τριμερή διάλογο. Στο τέλος της διαδικασίας, η αντιπροσωπεία εγκρίνει ή απορρίπτει επισήμως την επιτευχθείσα συμφωνία σε συνδιαλλαγή. Σκοπός της αντιπροσωπείας είναι η λήψη απόφασης με συναίνεση. Εάν εντούτοις χρειασθεί η διεξαγωγή ψηφοφορίας, απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία των μελών της αντιπροσωπείας (τουλάχιστον 14 ψήφοι υπέρ σε δυναμικό σύνολο 27).

Η επιτροπή συνδιαλλαγής

Η επιτροπή συνδιαλλαγής που απαρτίζεται από τους εκπροσώπους των 27 κρατών μελών και ισάριθμους βουλευτές συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου κατόπιν συμφωνίας με τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου. Η επιτροπή συνδιαλλαγής συγκαλείται συχνά οσάκις οι θέσεις του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συγκλίνουν αρκετά ώστε να μπορεί να αναμένεται ότι τα εκκρεμή ζητήματα μπορούν να επιλυθούν. Σε κάθε περίπτωση, η επιτροπή συνδιαλλαγής πρέπει να συγκαλείται το αργότερο έξι εβδομάδες (ή οκτώ, σε περίπτωση που συμφωνηθεί παράταση) μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης ανάγνωσης του Συμβουλίου, προκειμένου να ξεκινήσει επισήμως η διαδικασία συνδιαλλαγής. Η επιτροπή έχει στη συνέχεια στη διάθεσή της έξι επιπλέον εβδομάδες (ή οκτώ, σε περίπτωση που

συμφωνηθεί παράταση) για να καταλήξει σε συνολική συμφωνία υπό μορφή κοινού σχεδίου.

Οι συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής διεξάγονται συνήθως στις Βρυξέλλες: το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο φιλοξενούν εναλλακτικά τις συνεδριάσεις αυτές. Στο επίσημο χρονοδιάγραμμα των συνεδριάσεων του Κοινοβουλίου ορισμένες ημερομηνίες –που σημειώνονται με κύκλο– προορίζονται για τις εν λόγω συνεδριάσεις συνδιαλλαγής, ωστόσο οι συνεδριάσεις μπορούν να διεξαχθούν και σε άλλες ημερομηνίες, εφόσον συμφωνήσουν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Συνήθως μια σύντομη τριμερής συνεδρίαση διεξάγεται αμέσως πριν από τη συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής, και ορισμένες φορές η ίδια η επιτροπή συνδιαλλαγής διακόπτεται για διαπραγματεύσεις σε τριμερή διάλογο, προκειμένου να αποσαφηνιστεί η κατάσταση, να βρεθούν αμοιβαία αποδεκτοί συμβιβασμοί και να αποφευχθούν παρανοήσεις μεταξύ των αντιπροσωπειών.

Ο Αντιπρόεδρος που προεδρεύει της αντιπροσωπείας του ΕΚ και ο υπουργός που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου προεδρεύουν από κοινού της συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής. Την έναρξη της συνεδρίασης κηρύσσει ο συμπρόεδρος από το θεσμικό όργανο που φιλοξενεί τη συνεδρίαση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπροσωπείται από τον αρμόδιο Επίτροπο.

Σε μία και μόνο συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής διάφορα θέματα μπορούν να ευρίσκονται στην ημερήσια διάταξη:

- Τα σημεία «Α» δεν συζητούνται. Αυτά εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη προκειμένου η συνεδρίαση να ανοίξει επισήμως τη διαδικασία συνδιαλλαγής ή να σημειωθεί επισήμως ότι έχει επιτευχθεί συμφωνία μέσω τριμερών διαλόγων και συνεδριάσεων της αντιπροσωπείας.
- Το κυρίως αντικείμενο της συζήτησης αποτελεί ο φάκελος με το σημείο «Β». Η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου που συμμετέχει στη συνεδρίαση είναι εκείνη που είναι αρμόδια για το συγκεκριμένο αυτό φάκελο.

Το κύριο εργαλείο εργασίας αποτελεί το κοινό τετράστηλο έγγραφο εργασίας, το οποίο καταρτίζουν οι γραμματείες συνδιαλλαγής του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και το οποίο μεταφράζεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες. Χωρίζεται σε δύο μέρη: «*Μέρος Α: Τροπολογίες επί των οποίων έχει επιτευχθεί συμφωνία (υπό την προϋπόθεση επίτευξης συνολικής συμφωνίας)*», και «*Μέρος Β: Τροπολογίες επί των οποίων δεν έχει ακόμη επιτευχθεί συμφωνία*». Η συζήτηση περιορίζεται συνήθως στα εκκρεμή ζητήματα που περιλαμβάνονται στο μέρος Β. Διερμηνεία διατίθεται από όλες και προς όλες τις επίσημες γλώσσες.

Η Επιτροπή μπορεί να κληθεί να προτείνει συμβιβαστικά κείμενα για να διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας.

Ορισμένες δε φορές χρησιμοποιούνται, ως μέσο για την επίτευξη συμφωνίας, δηλώσεις ενός ή περισσοτέρων θεσμικών οργάνων ή και μελέτες της Επιτροπής.

Εφόσον η επίτευξη συμφωνίας φαίνεται πιθανή, συγκαλείται η επιτροπή συνδιαλλαγής. Οι συνεδριάσεις της προγραμματίζονται συνήθως να ξεκινήσουν αργά το απόγευμα ή νωρίς το βράδυ και μπορεί να συνεχισθούν μέχρι τα μεσάνυχτα.

Εάν δεν φαίνεται πιθανή η επίτευξη συμφωνίας κατά την πρώτη συνεδρίαση, μπορούν να συγκληθούν οσεσδήποτε συνεδριάσεις εντός της προθεσμίας των 6-8 εβδομάδων την οποία προβλέπει η Συνθήκη προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία. Η συνδιαλλαγή είναι δυνατόν να περατωθεί ενδεχομένως με γραπτή διαδικασία.

Όταν τα δύο θεσμικά όργανα αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία στην επιτροπή συνδιαλλαγής, η πρόταση στο σύνολό της καταπίπτει. Από το 1999 υπήρξαν δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αντιπροσωπείες του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δεν κατόρθωσαν να καταλήξουν σε συμφωνία επί ενός κοινού σχεδίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής (οδηγία για τον χρόνο εργασίας και κανονισμός για τα νέα τρόφιμα).

Ύστερα από μια επιτυχή έκβαση συνδιαλλαγής, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, και η Επιτροπή οργάνωνουν συχνά κοινή συνέντευξη Τύπου, εφόσον αυτό είναι εφικτό, αμέσως μετά τη λήξη της συνεδρίασης

ή διαφορετικά την επόμενη ημέρα, για να εξάρουν την επιτευχθείσα συμφωνία και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στα μέσα ενημέρωσης. Εάν για κάποιον λόγο δεν είναι δυνατή η διοργάνωση κοινής συνέντευξης Τύπου, η διαπραγματευτική ομάδα του Κοινοβουλίου δύναται να πραγματοποιήσει μια δική της συνέντευξη Τύπου.

Το κοινό σχέδιο που συμφωνείται σε συνδιαλλαγή τοποθετείται επίσης σε προσωρινή μορφή σε μία γλώσσα (υπό την επιφύλαξη νομικού-γλωσσικού ελέγχου) στον ιστότοπο του Κοινοβουλίου το συντομότερο δυνατόν μετά τη λήξη των διαπραγματεύσεων, ώστε να μπορέσει το ευρύ κοινό και οι εκπρόσωποι των θεσμικών οργάνων να αξιολογήσουν το αποτέλεσμα.

Η σχετική διεύθυνση είναι η εξής:

http://www.europarl.europa.eu/code/de_fault_en.htm.

Μετά από κάθε συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής τα μέλη της αντιπροσωπείας του ΕΚ λαμβάνουν σημείωμα το οποίο συνοψίζει τα αποτελέσματα της συνεδρίασης.

Μετά την επιτροπή συνδιαλλαγής

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε στην επιτροπή συνδιαλλαγής πρέπει να επικυρωθεί τόσο από όλο το Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο Υπουργών. Τα δύο θεσμικά όργανα ψηφίζουν ξεχωριστά επί του κοινού σχεδίου ως έχει, χωρίς δυνατότητα περαιτέρω τροποποίησής του.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας συνδιαλλαγής καταρτίζεται ένα προσωρινό κοινό σχέδιο, γνωστό ως «PE-CONS», βάσει του κοινού εγγράφου εργασίας και των τυχόν τροποποιήσεων που συμφωνήθηκαν στη συνδιαλλαγή. Αυτό συντάσσεται πρώτα σε μία γλώσσα και στη συνέχεια μεταφράζεται στις υπόλοιπες επίσημες γλώσσες. Το προσωρινό κοινό σχέδιο διαβιβάζεται στη γλώσσα που συνετάχθη στα μέλη της αντιπροσωπείας.

Μόλις οι γραμματείες συνδιαλλαγής και οι γλωσσομαθείς νομικοί του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου οριστικοποιήσουν το κοινό σχέδιο, οι συμπρόεδροι της επιτροπής συνδιαλλαγής το αποστέλλουν μαζί με συνοδευτική επιστολή στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου και στον Προεδρεύοντα του Συμβουλίου. Τυχόν δηλώσεις των θεσμικών οργάνων επισυνάπτονται στην επιστολή αυτή.

Μετά την υπογραφή της συνοδευτικής επιστολής που εγκρίνει το κοινό σχέδιο, τα δύο θεσμικά όργανα διαθέτουν έξι εβδομάδες (ή οκτώ, εάν συμφωνηθεί παράταση) για να εγκρίνουν την πράξη, χωρίς καμία δυνατότητα περαιτέρω τροποποίησής της (άρθρο 69 του Κανονισμού του ΕΚ· βλ. παράρτημα Γ).

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, τα μέλη της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου λαμβάνουν στη δική τους γλώσσα, για ενημέρωση, το τελικό κοινό σχέδιο μαζί με έκθεση στην οποία αναφέρονται περιληπτικά τα διάφορα στάδια και τα αποτελέσματα της διαδικασίας

συνδιαλλαγής. Η έκθεση περιλαμβάνει το πρακτικό της ψηφοφορίας στην αντιπροσωπεία σχετικά με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Το τελικό κοινό σχέδιο, η έκθεση που εκπόνησε ο εισηγητής και ο πρόεδρος της αντιπροσωπείας, η συνοδευτική επιστολή και τυχόν δηλώσεις των θεσμικών οργάνων διαβιβάζονται στις υπηρεσίες Ολομέλειας του Κοινοβουλίου (ΓΔ Προεδρία). Στο στάδιο αυτό, οι διάφορες γλωσσικές εκδόσεις του κειμένου της συμφωνίας δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Της ψηφοφορίας επί του κοινού σχεδίου προηγείται συζήτηση στην Ολομέλεια σχετικά με το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και τη συμφωνία που επιτεύχθηκε (ή δεν επιτεύχθηκε) με το Συμβούλιο. Η συζήτηση ξεκινά συνήθως με μια δήλωση του Αντιπροέδρου που προεδρεύει της αντιπροσωπείας και του εισηγητή. Εν συνεχεία η Ολομέλεια ψηφίζει επί του κοινού σχεδίου. Για την έγκριση απαιτείται απλή πλειοψηφία των δοθεισών ψήφων· σε αντίθετη περίπτωση το κοινό σχέδιο απορρίπτεται. Από το 1999 μόνο δύο συμφωνίες σε σύνολο 116 που επιτεύχθηκαν στη συνδιαλλαγή δεν συγκέντρωσαν πλειοψηφία στην Ολομέλεια σε τρίτη ανάγνωση (βλ. υποσημείωση 1).

Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας στην επιτροπή συνδιαλλαγής, ο Κανονισμός προβλέπει ότι ο Αντιπρόεδρος που προεδρεύει της αντιπροσωπείας προβαίνει σε δήλωση στην Ολομέλεια και εν συνεχεία ακολουθεί συζήτηση.

Το κοινό σχέδιο πρέπει επίσης να εγκριθεί από το Συμβούλιο, το οποίο προτιμά γενικώς να ψηφίζει μετά την τρίτη ανάγνωση του Κοινοβουλίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Μέχρι σήμερα, το Συμβούλιο ουδέποτε απέρριψε συμφωνία που επιτεύχθηκε στη συνδιαλλαγή.

Συνεπώς, το κοινό σχέδιο, προτού καταστεί νόμος, πρέπει να εγκριθεί τόσο από το Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο. Σε περίπτωση μη έγκρισης του κοινού σχεδίου από το ένα ή το άλλο θεσμικό όργανο, η νομοθετική διαδικασία περατώνεται: αυτή μπορεί να ξεκινήσει και πάλι μόνο μετά την υποβολή νέας πρότασης από την Επιτροπή¹.

Υπογραφή της εγκριθείσας πράξης («Lex»)

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της τρίτης ανάγνωσης και στα δύο θεσμικά όργανα, οι Πρόεδροι του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου οφείλουν να υπογράψουν το εγκριθέν

κοινό σχέδιο, γνωστό ως «LEX». Η ονομασία αυτή εφαρμόζεται και στα κείμενα της συναπόφασης που εγκρίνονται σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση.

Από τον Φεβρουάριο του 2004, οι Πρόεδροι των δύο θεσμικών οργάνων υπογράφουν τα κείμενα LEX από κοινού, συνήθως κατά τις συνεδριάσεις Ολομελείας στο Στρασβούργο. Από τον Οκτώβριο του 2006 τα δύο θεσμικά όργανα υπογράφουν επιλεγμένα κείμενα LEX παρουσία των μέσων ενημέρωσης, ενώ στην περίπτωση φακέλων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, η τελετή υπογραφής λαμβάνει χώρα στο Ημικύκλιο.

Οι υπογραφές αυτές αποσκοπούν να τονίσουν τη σπουδαιότητα της κοινοτικής νομοθεσίας για την καθημερινή ζωή των πολιτών· υπογραμμίζουν δε τον ρόλο του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ως συννομοθετών που θεσπίζουν νόμους σε ισότιμη βάση. Μετά την υπογραφή τους, τα κείμενα LEX δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα μαζί με τυχόν σχετικές δηλώσεις.

¹ Αυτό συνέβη, για παράδειγμα, στην περίπτωση της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις «προσφορές εξαγοράς επιχειρήσεων» (έκθεση *Lehne*). Μετά την απόρριψη από την Ολομέλεια τον Ιούλιο του 2001 της συμφωνίας που επιτεύχθηκε στη συνδιαλλαγή (κατόπιν ισοψηφίας: 273 ψήφοι υπέρ και 273 κατά!), η Επιτροπή κατέθεσε νέα πρόταση τον Φεβρουάριο του 2003, η οποία οδήγησε σε συμφωνία μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου τον Μάρτιο του 2004 και στην επακόλουθη έγκριση της πρότασης σε πρώτη ανάγνωση. Από την άλλη πλευρά, την απόρριψη από το Κοινοβούλιο τον Νοέμβριο του 2003 της συμφωνίας που επετεύχθη σε συνδιαλλαγή επί μιας οδηγίας σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά λιμενικών υπηρεσιών (έκθεση *Jarzembowski*) ακολούθησε τον Δεκέμβριο του 2005 μια ακόμη απόρριψη από το Κοινοβούλιο σε πρώτη ανάγνωση της νέας πρότασης που κατέθεσε η Επιτροπή το 2004. Η Επιτροπή απέσυρε τελικώς την πρότασή της.

4. ΟΙ ΟΜΟΛΟΓΟΙ ΜΑΣ: ΜΕ ΠΟΙΟΥΣ ΣΥΝΔΙΑΛΕΓΕΤΑΙ Η ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚ;

Η αντιπροσωπεία του Συμβουλίου

Η αντιπροσωπεία του Συμβουλίου απαρτίζεται από τους εκπροσώπους των κρατών μελών που είναι συνήθως οι Αναπληρωτές Μόνιμοι Αντιπρόσωποι (Πρόεδροι της COREPER I) κάθε κράτους μέλους. Αναλόγως του φακέλου, η αντιπροσωπεία του Συμβουλίου μπορεί να απαρτίζεται από τους Μονίμους Αντιπρόσωπους των κρατών μελών (COREPER II). Στις συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής, ένας υπουργός ή υφυπουργός εκπροσωπεί το κράτος μέλος που ασκεί την Προεδρία. Το άτομο αυτό συμπορεύει της επιτροπής μαζί με τον Αντιπρόεδρο του Κοινοβουλίου που προεδρεύει της συγκεκριμένης αυτής αντιπροσωπείας.

Ο προεδρεύων του Συμβουλίου εκπροσωπεί το Συμβούλιο σε όλες τις επαφές με το Κοινοβούλιο. Στην πράξη, οι κύριοι παράγοντες είναι ο Προεδρεύων της COREPER I ή II και ο πρόεδρος της αρμόδιας ομάδας εργασίας του Συμβουλίου.

Η Μονάδα Συναπόφασης στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου επικουρεί την αντιπροσωπεία του Συμβουλίου. Είναι αρμόδια για τον συντονισμό των σχέσεων του Συμβουλίου με το Κοινοβούλιο όσον αφορά τους φακέλους συναπόφασης και ειδικότερα για τις διαδικασίες συνδιαλλαγής.

Η Επιτροπή

Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής καλούνται να συμμετάσχουν σε όλες τις συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου, καθώς επίσης και στις συνεδριάσεις της COREPER. Συμμετέχουν επίσης στους τριμερείς διαλόγους και είναι παρόντες στις συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής.

Ο αρμόδιος Επίτροπος συμμετέχει στις επίσημες συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής και στους τριμερείς διαλόγους και στις συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας που πραγματοποιούνται ακριβώς πριν από τις συνεδριάσεις της επιτροπής συνδιαλλαγής ή στο περιθώριό τους.

Στις υπόλοιπες τριμερείς συνεδριάσεις και στις συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου, η Επιτροπή εκπροσωπείται από τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή ή τον/την αντιπρόσωπό του, επικουρούμενη από τη Γενική Γραμματεία της, συμπεριλαμβανομένης της Μονάδας Συναπόφασης και της Νομικής Υπηρεσίας της.

Η παρουσία της Επιτροπής σε όλες τις επίσημες και άτυπες συνεδριάσεις συνδιαλλαγής, είναι απαραίτητη προκειμένου να εκπληρώσει τον ρόλο που της έχει ανατεθεί από το άρθρο 294, παράγραφος 11, ΣΛΕΕ, δηλαδή να «... αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».
Συνεπώς, αν και τυπικά η Επιτροπή δεν συμμετέχει αποφασιστικά στο στάδιο της συνδιαλλαγής, εντούτοις ο ρόλος

της ως παράγοντα διευκόλυνσης των διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο συννομοθετών είναι λίαν σημαντικός.

5. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Το κοινό μπορεί να αναζητήσει τα περισσότερα έγγραφα και άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με τους φακέλους συνδιαλλαγής μέσω του ιστοτόπου για τη διαδικασία συνδιαλλαγής:

http://www.europarl.europa.eu/code/default_en.htm.

Αυτά περιλαμβάνουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες συνδιαλλαγής («Τα Νέα της Συναπόφασης»), κοινά σχέδια που έχουν εγκριθεί από την επιτροπή συνδιαλλαγής και εκθέσεις για την τρίτη ανάγνωση, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις συνεδριάσεις συνδιαλλαγής και τις τριμερείς συνεδριάσεις.

Τα μόνα έγγραφα που παραμένουν εμπιστευτικά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής είναι τα

κοινά τετράστηλα έγγραφα εργασίας, όπου κάθε θεσμικό όργανο εκθέτει την απάντησή του στην τοποθέτηση του άλλου κατά την εξέλιξη της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Τα έγγραφα αυτά είναι άμεσα διαθέσιμα στο μητρώο εγγράφων του Κοινοβουλίου με τη λήξη της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Τα έγγραφα μπορούν επίσης να διατεθούν κατόπιν αιτήσεως νωρίτερα, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής, εφόσον συμφωνούν αμφοτέρωτα τα θεσμικά όργανα.

Ο ιστότοπος του ΕΚ για την επιτροπή συνδιαλλαγής που διατίθεται στα αγγλικά και τα γαλλικά περιέχει σχετικές πληροφορίες για τις διαδικασίες συνδιαλλαγής, καθώς και για όλα τα δημοσιευθέντα νομοθετικά έγγραφα συναπόφασης σε όλες τις επίσημες γλώσσες.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗΣ
Η συνδιαλλαγή αποτελεί το τρίτο και τελικό στάδιο της διαδικασίας συναπόφασης

6. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Η Γραμματεία Συνδιαλλαγής και Συναπόφασης (CODE) έχει ως στόχο την παροχή υψηλής ποιότητας βοήθειας προς το Κοινοβούλιο στο ρόλο του ως συννομοθέτης. Η αποστολή της συνίσταται στα εξής:

- παροχή βοήθειας και συμβουλών καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής προς τους τρεις Αντιπροέδρους που είναι υπεύθυνοι για τη συνδιαλλαγή, τους προέδρους επιτροπών, τους εισηγητές και λοιπά μέλη της αντιπροσωπείας·
- προετοιμασία, οργάνωση και παρακολούθηση όλων των σχετικών με τη συνδιαλλαγή συνεδριάσεων (αντιπροσωπείες του Κοινοβουλίου, τριμερείς διάλογοι και επιτροπές συνδιαλλαγής)·
- συνεννόηση με τις υπηρεσίες του Κοινοβουλίου που συμμετέχουν στη συνδιαλλαγή, όπως οι γραμματείες επιτροπής, Νομική Υπηρεσία, γλωσσομαθείς νομικοί, Υπηρεσία Τύπου και πολιτικές ομάδες, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή της διαδικασίας συνδιαλλαγής·
- παρακολούθηση της εξέλιξης των φακέλων συνδιαλλαγής σε οριζόντιο επίπεδο, προκειμένου να παράσχει στις γραμματείες επιτροπών, μετά από αίτησή τους, συμβουλές και υποστήριξη, διακρίβωση καλών πρακτικών και γενικών τάσεων, προετοιμασία δυναμικών διαδικασιών συνδιαλλαγής και επισκόπηση των τρεχουσών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της συνδιαλλαγής, ιδίως υπό μορφήν πινάκων·
- παροχή συμβουλών διαδικαστικού και στρατηγικού χαρακτήρα επί «οριζοντίων» ζητημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του άρθρου 70 και του Κώδικα συμπεριφοράς για τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της συνδιαλλαγής, επί κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και εφαρμοστικών πράξεων καθώς και επί όλων των ζητημάτων που αφορούν την επιτροπολογία·
- επιτέλεση της λειτουργίας ενός helpdesk εντός του Κοινοβουλίου για ζητήματα σχετικά με τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και τις εφαρμοστικές πράξεις καθώς και σχετικά με την επιτροπολογία, διακρίβωση και διάδοση καλών πρακτικών (συνεδριάσεις του δικτύου επιτροπολογίας και συνεδριάσεις για τις πολιτικές ομάδες, εγχειρίδιο για τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και τις εφαρμοστικές πράξεις) και παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών νομοθετικών κειμένων·

- διατήρηση και ανάπτυξη των επαφών με τις αντίστοιχες υπηρεσίες στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή καθώς και με τις τρέχουσες και μελλοντικές Προεδρίες, ιδίως με τη διοργάνωση συνεδριάσεων με τους προέδρους επιτροπών και τους προέδρους της EMA στην αρχή κάθε Προεδρίας·
- συντονισμός των διαδικασιών για την υπογραφή των κειμένων συναπόφασης (LEX) από τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου και τον Πρόεδρο του Συμβουλίου και την επακόλουθη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα·
- συγκέντρωση και διάδοση πληροφοριών για τη συνδιαλλαγή και τη συναπόφαση, π.χ. με τη δημοσίευση ενός οδηγού για τη συναπόφαση, τακτικές εκθέσεις δραστηριοτήτων και ένα ενημερωτικό δελτίο καθώς και με τη δημιουργία και συνεχή επικαιροποίηση ενός διαδικτυακού και ενός ενδοδικτυακού τόπου·
- συμβολή στα μέτρα επιμόρφωσης για τη συνδιαλλαγή, τη συναπόφαση και τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και τις εφαρμοστικές πράξεις, τόσο εντός όσο και εκτός των οργάνων·
- οργάνωση τακτικών εργαστηρίων για τη συναπόφαση, με τη διάθεση ενός άτυπου φόρουμ για μια ευρεία ανταλλαγή απόψεων επί γενικών ζητημάτων που άπτονται της διαδικασίας συναπόφασης.

Παραρτήματα

Παράρτημα Α: Άρθρο 294 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Όταν οι Συνθήκες παραπέμπουν στη συνήθη νομοθετική διαδικασία για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Πρώτη ανάγνωση

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθορίζει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και τη διαβιβάζει στο Συμβούλιο.
4. Εάν το Συμβούλιο εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκδίδεται η σχετική πράξη με τη διατύπωση που αποδίδει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
5. Εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
6. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τους λόγους που το οδήγησαν να καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση. Η Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη θέση της.

Δεύτερη ανάγνωση

7. Εάν, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση της θέσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:
 - α) εγκρίνει τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ή δεν διατυπώσει γνώμη, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε με τη διατύπωση που αποδίδει τη θέση του Συμβουλίου,
 - β) απορρίψει με την πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η σχετική πράξη θεωρείται ότι δεν εκδόθηκε,
 - γ) προτείνει, με την πλειοψηφία των μελών του που το απαρτίζουν, τροπολογίες επί της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, το ούτως τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροπολογίες αυτές.
8. Εάν, εντός τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία:

- α) εγκρίνει όλες τις εν λόγω τροπολογίες, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε,
 - β) δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί την επιτροπή συνδιαλλαγής εντός έξι εβδομάδων.
9. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα για τις τροπολογίες για τις οποίες η Επιτροπή έχει εκφέρει αρνητική γνώμη.

Συνδιαλλαγή

10. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και από ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας επί κοινού σχεδίου, με την ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με την πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, βάσει των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση.
11. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
12. Εάν, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.

Τρίτη ανάγνωση

13. Εάν, εντός της προθεσμίας αυτής, η επιτροπή συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν έκαστο προθεσμία έξι εβδομάδων από την έγκριση αυτή για να εκδώσουν την οικεία πράξη σύμφωνα με το εν λόγω σχέδιο, με την πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Σε αντίθετη περίπτωση, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.
14. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων που αναφέρει το παρόν άρθρο παρατείνονται αντίστοιχα κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Ειδικές διατάξεις

15. Όταν, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στις Συνθήκες, νομοθετική πράξη υπόκειται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία μετά από πρωτοβουλία ομάδας κρατών μελών, σύσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή αίτημα του Δικαστηρίου, η παράγραφος 2, η παράγραφος 6, δεύτερη πρόταση, και η παράγραφος 9 δεν έχουν εφαρμογή.

Στις περιπτώσεις αυτές, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαβιβάζουν στην Επιτροπή το σχέδιο πράξης και τις θέσεις τους σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να διατυπώνει γνώμη με δική της πρωτοβουλία. Μπορεί, επίσης εάν το θεωρεί αναγκαίο, να συμμετέχει στην επιτροπή συνδιαλλαγής σύμφωνα με την παράγραφο 11.

Παράρτημα Β

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της διαδικασίας συναπόφασης της 13ης Ιουνίου 2007 (άρθρο 251 της Συνθήκης ΕΚ)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, αποκαλούμενα στο εξής συλλογικώς «όργανα», διαπιστώνουν ότι η τρέχουσα πρακτική που περιλαμβάνει επαφές μεταξύ της Προεδρίας του Συμβουλίου, της Επιτροπής και των προέδρων των αρμοδίων επιτροπών και/ή των εισηγητών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς επίσης και μεταξύ των συμπροέδρων της επιτροπής συνδιαλλαγής έχει αποδειχθεί αποτελεσματική.

2. Τα όργανα επιβεβαιώνουν ότι απαιτείται συνεχής ενθάρρυνση της εν λόγω πρακτικής, η οποία εκτείνεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της συναπόφασης. Τα όργανα δεσμεύονται να εξετάσουν τις μεθόδους εργασίας τους, προκειμένου να αξιοποιήσουν ακόμη πιο αποτελεσματικά το πλήρες φάσμα των δυνατοτήτων που παρέχει η διαδικασία συναπόφασης όπως την ορίζει η Συνθήκη ΕΚ.

3. Η παρούσα κοινή δήλωση διευκρινίζει αυτές τις μεθόδους εργασίας και τις πρακτικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή τους. Συμπληρώνει τη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹ και κυρίως τις διατάξεις της που αφορούν τη διαδικασία της συναπόφασης. Τα όργανα αναλαμβάνουν να σέβονται απόλυτα τέτοιες δεσμεύσεις σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της

υπευθυνότητας και της αποτελεσματικότητας. Από την άποψη αυτή, τα όργανα θα πρέπει να εστιάζουν ιδιαιτέρως την προσοχή τους ώστε να σημειώνεται πρόοδος σε σχέση με προτάσεις απλούστευσης, τηρουμένου του κοινοτικού κεκτημένου.

4. Τα όργανα συνεργάζονται με καλή πίστη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προκειμένου να επιτυγχάνουν τη μέγιστη δυνατή προσέγγιση των θέσεών τους και έτσι να ανοίγουν τον δρόμο, κατά περίπτωση, για την έκδοση της σχετικής πράξης σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας.

5. Προς εκπλήρωση του στόχου αυτού, συνεργάζονται με κατάλληλες διοργανικές επαφές ώστε να παρακολουθούν την πρόοδο των εργασιών και να αναλύουν τον βαθμό σύγκλισης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας συναπόφασης.

6. Τα όργανα, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς τους, δεσμεύονται να ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των διαφόρων φακέλων της συναπόφασης. Μεριμνούν για τον κατά το δυνατό συντονισμό των οικείων χρονοδιαγραμμάτων εργασίας τους, ώστε να διευκολύνεται η διεξαγωγή των εργασιών με συνοχή και συναινετικό πνεύμα. Κατά συνέπεια, προσπαθούν να καταρτίσουν ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των διαφόρων σταδίων που θα καταλήξουν στην τελική έγκριση διαφόρων νομοθετικών προτάσεων

¹ ΕΕ C 321, 31.12.2003, σ. 1.

ενώ παράλληλα σέβονται τον πολιτικό χαρακτήρα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

7. Η συνεργασία μεταξύ των οργάνων στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης συχνά προσλαμβάνει τη μορφή τριμερών συναντήσεων («τριμερείς διάλογοι»). Το σύστημα των τριμερών διαλόγων έχει αποδείξει την ζωτικότητα και την ευελιξία του αυξάνοντας αισθητά τις δυνατότητες επίτευξης συμφωνίας στο στάδιο της πρώτης ή της δεύτερης ανάγνωσης, καθώς και συνεισφέροντας στην προπαρασκευή των εργασιών της επιτροπής συνδιαλλαγής.

8. Οι τριμερείς αυτοί διάλογοι συνήθως πραγματοποιούνται ανεπίσημα. Μπορεί να διεξάγονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και σε διάφορα επίπεδα εκπροσώπησης, ανάλογα με τη φύση της αναμενόμενης συζήτησης. Κάθε όργανο, σύμφωνα με τον δικό του εσωτερικό κανονισμό, ορίζει τους συμμετέχοντες σε κάθε συνεδρίαση, καθορίζει την εντολή για τις διαπραγματεύσεις και ενημερώνει εγκαίρως τα άλλα όργανα σχετικά με τις ρυθμίσεις που αφορούν τις συνεδριάσεις.

9. Στο μέτρο του δυνατού, οιαδήποτε σχέδια συμβιβαστικών κειμένων υποβάλλονται για συζήτηση σε επικείμενη συνεδρίαση, διανέμονται εκ των προτέρων σε όλους τους συμμετέχοντες. Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια, οι τριμερείς διάλογοι που πραγματοποιούνται εντός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ανακοινώνονται εκ των προτέρων, εφόσον είναι εφικτό.

10. Η Προεδρία του Συμβουλίου προσπαθεί να παρευρίσκεται στις συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Εξετάζει προσεκτικά και με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα αιτήματα που δέχεται για παροχή πληροφοριών σχετικά με τη θέση του Συμβουλίου.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

11. Τα όργανα συνεργάζονται με καλή πίστη προκειμένου να επιτύχουν τη μέγιστη δυνατή

προσέγγιση των θέσεών τους, ώστε η πράξη να εκδίδεται, εφόσον είναι δυνατόν, σε πρώτη ανάγνωση.

Συμφωνία κατά το στάδιο της πρώτης ανάγνωσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

12. Πραγματοποιούνται οι κατάλληλες επαφές ώστε να διευκολύνεται η διεξαγωγή των εργασιών κατά την πρώτη ανάγνωση.

13. Η Επιτροπή διευκολύνει παρόμοιες επαφές και ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας της εποικοδομητικά, προκειμένου να επιτευχθεί προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διοργανική ισορροπία, καθώς και τον ρόλο που της ανατίθεται με τη Συνθήκη.

14. Εφόσον επιτευχθεί συμφωνία με ανεπίσημες διαπραγματεύσεις σε τριμερείς διαλόγους, ο/η πρόεδρος της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων (Coreper) διαβιβάζει, με επιστολή προς τον/την πρόεδρο της οικείας κοινοβουλευτικής επιτροπής, λεπτομέρειες ως προς το περιεχόμενο της συμφωνίας, υπό μορφή τροπολογιών στην πρόταση της Επιτροπής. Με την εν λόγω επιστολή εκφράζεται η προθυμία του Συμβουλίου να αποδεχτεί την έκβαση, με την επιφύλαξη νομικής-γλωσσικής επαλήθευσης, εφόσον η έκβαση αυτή επιβεβαιωθεί από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στην ολομέλεια. Αντίγραφο της επιστολής αυτής διαβιβάζεται στην Επιτροπή.

15. Στο πλαίσιο αυτό, όταν επίκειται το κλείσιμο φακέλου σε πρώτη ανάγνωση, οι πληροφορίες για την πρόθεση σύναψης συμφωνίας θα πρέπει να δημοσιοποιούνται το ταχύτερο δυνατό.

Συμφωνία κατά το στάδιο της κοινής θέσης του Συμβουλίου

16. Εφόσον δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία κατά την πρώτη ανάγνωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, είναι δυνατόν να συνεχισθούν οι επαφές με στόχο να επιτευχθεί συμφωνία κατά το στάδιο της κοινής θέσης.

17. Η Επιτροπή διευκολύνει παρόμοιες επαφές και ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας της εποικοδομητικά, προκειμένου να επιτευχθεί προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διοργανική ισορροπία, καθώς και τον ρόλο που της ανατίθεται με τη Συνθήκη.

18. Εφόσον επιτευχθεί συμφωνία κατά το στάδιο αυτό, ο/η πρόεδρος της οικείας κοινοβουλευτικής επιτροπής διατυπώνει, με επιστολή της προς τον/την πρόεδρο της Coreper, σύσταση προς την ολομέλεια να αποδεχθεί την κοινή θέση του Συμβουλίου χωρίς τροποποιήσεις, με την επιφύλαξη επιβεβαίωσης της κοινής θέσης από το Συμβούλιο, καθώς και νομικής-γλωσσικής επαλήθευσης. Αντίγραφο της επιστολής διαβιβάζεται στην Επιτροπή.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

19. Με την αιτιολογική του έκθεση, το Συμβούλιο εξηγεί, όσο το δυνατόν σαφέστερα, τους λόγους που το οδήγησαν να υιοθετήσει την κοινή του θέση. Στη δεύτερη του ανάγνωση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνει στο μέγιστο βαθμό υπόψη τους λόγους αυτούς, καθώς και τη θέση της Επιτροπής.

20. Πριν από τη διαβίβαση κοινής θέσης, το Συμβούλιο προσπαθεί να προσδιορίσει, σε διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, την ημερομηνία διαβίβασής της, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μέγιστη αποτελεσματικότητα της νομοθετικής διαδικασίας σε δεύτερη ανάγνωση.

Συμφωνία κατά το στάδιο της δεύτερης ανάγνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

21. Οι κατάλληλες επαφές συνεχίζονται αμέσως μόλις διαβιβαστεί η κοινή θέση του Συμβουλίου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με στόχο να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι αντίστοιχες θέσεις και έτσι να περατωθεί η νομοθετική διαδικασία το ταχύτερο δυνατό.

22. Η Επιτροπή διευκολύνει τις επαφές αυτές και γνωμοδοτεί προκειμένου να επιτευχθεί

προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διοργανική ισορροπία, καθώς και τον ρόλο που της ανατίθεται με τη Συνθήκη.

23. Εφόσον επιτευχθεί συμφωνία με ανεπίσημες διαπραγματεύσεις σε τριμερείς διαλόγους, ο/η πρόεδρος της Coreper διαβιβάζει, με επιστολή προς τον/την πρόεδρο της οικείας κοινοβουλευτικής επιτροπής, λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο της συμφωνίας, υπό μορφή τροπολογιών στην κοινή θέση του Συμβουλίου. Με την εν λόγω επιστολή εκφράζεται η προθυμία του Συμβουλίου να αποδεχτεί την έκβαση, με την επιφύλαξη νομικής-γλωσσικής επαλήθευσης, εφόσον η έκβαση αυτή επιβεβαιωθεί από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στην ολομέλεια. Αντίγραφο της επιστολής αυτής διαβιβάζεται στην Επιτροπή.

ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ

24. Εάν καταστεί σαφές ότι το Συμβούλιο δεν είναι σε θέση να αποδεχθεί όλες τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση και όταν το Συμβούλιο είναι έτοιμο να παρουσιάσει τη θέση του, διοργανώνεται ο πρώτος τριμερής διάλογος. Κάθε όργανο, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του, ορίζει τους συμμετέχοντες σε κάθε συνεδρίαση και καθορίζει την εντολή για τις διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή κάνει γνωστές το νωρίτερο δυνατό και στις δύο αντιπροσωπείες τις προθέσεις της όσον αφορά τη γνώμη της σε σχέση με τις τροπολογίες δεύτερης ανάγνωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

25. Τριμερείς διάλογοι πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής με στόχο να διευθετηθούν τα εναπομένοντα προβλήματα και να προετοιμαστεί το έδαφος για την επίτευξη συμφωνίας στην επιτροπή συνδιαλλαγής. Τα αποτελέσματα των τριμερών διαλόγων συζητούνται και, ενδεχομένως, εγκρίνονται κατά τις συνεδριάσεις των οικείων οργάνων.

26. Η επιτροπή συνδιαλλαγής συγκαλείται από τον/την Πρόεδρο του Συμβουλίου, κατόπιν συμφωνίας με τον/την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τηρουμένων των διατάξεων της Συνθήκης.

27. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες προκειμένου να επιτύχει προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Οι πρωτοβουλίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν σχέδια συμβιβαστικών κειμένων, λαμβανομένων υπόψη των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και με τον δέοντα σεβασμό στον ρόλο που ανατίθεται στην Επιτροπή με τη Συνθήκη.

28. Η προεδρία της επιτροπής συνδιαλλαγής ασκείται από κοινού από τον/την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τον/την Πρόεδρο του Συμβουλίου. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής προεδρεύονται εκ περιτροπής από κάθε συμπρόεδρο.

29. Οι συμπρόεδροι καθορίζουν από κοινού τις ημερομηνίες και ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων της επιτροπής συνδιαλλαγής, με στόχο την αποτελεσματική λειτουργία της εν λόγω επιτροπής καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Ζητείται η γνώμη της Επιτροπής σχετικά με τις προβλεπόμενες ημερομηνίες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καθορίζουν, ενδεικτικά, κατάλληλες ημερομηνίες για τις εργασίες της συνδιαλλαγής και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

30. Οι συμπρόεδροι δύνανται να εγγράφουν διάφορα θέματα στην ημερήσια διάταξη κάθε συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής. Παράλληλα με το βασικό θέμα («θέμα Β»), στο οποίο δεν έχει ακόμη επιτευχθεί συμφωνία, είναι δυνατόν να ανοίγουν ή και να κλείνουν διαδικασίες συνδιαλλαγής για άλλα θέματα, χωρίς συζήτηση των θεμάτων αυτών («θέμα Α»).

31. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τηρώντας τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με τις προθεσμίες,

προσπαθούν, στο μέτρο του δυνατού, να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις χρονοπρογραμματισμού, και ιδίως όσες απορρέουν από διακοπές των δραστηριοτήτων των οργάνων και από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σε κάθε περίπτωση, οι διακοπές των δραστηριοτήτων είναι οι συντομότερες δυνατές.

32. Η επιτροπή συνδιαλλαγής συνεδριάζει εκ περιτροπής στους χώρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με γνώμονα την ισοβαρή χρήση της υπάρχουσας υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διερμηνείας.

33. Η επιτροπή συνδιαλλαγής έχει στη διάθεσή της την πρόταση της Επιτροπής, την κοινή θέση του Συμβουλίου και τη γνώμη της Επιτροπής επ' αυτής, τις τροπολογίες που προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τη γνώμη της Επιτροπής επ' αυτών, καθώς και το κοινό έγγραφο εργασίας των αντιπροσωπειών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Το εν λόγω έγγραφο εργασίας θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες να εντοπίζουν εύκολα τα ζητήματα που διακυβεύονται και να ανατρέχουν αποτελεσματικά σ' αυτά. Η Επιτροπή υποβάλλει τη γνώμη της, κατά γενικό κανόνα εντός τριών εβδομάδων από την επίσημη παραλαβή των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και το αργότερο μέχρι την έναρξη των εργασιών συνδιαλλαγής.

34. Οι συμπρόεδροι μπορούν να υποβάλλουν στην επιτροπή συνδιαλλαγής κείμενα προς έγκριση.

35. Η συμφωνία επί κοινού κειμένου διαπιστώνεται κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής ή, στη συνέχεια, με ανταλλαγή επιστολών μεταξύ των συμπροέδρων. Αντίγραφα των επιστολών αυτών διαβιβάζονται στην Επιτροπή.

36. Εάν η επιτροπή συνδιαλλαγής καταλήξει σε συμφωνία επί κοινού κειμένου, το κείμενο αυτό, αφού λάβει την οριστική διατύπωση από νομική-γλωσσική άποψη, διαβιβάζεται στους συμπροέδρους για έγκριση. Ωστόσο, σε

εξαιρετικές περιπτώσεις, προκειμένου να τηρηθούν οι προθεσμίες, το σχέδιο κοινού κειμένου μπορεί να υποβάλλεται στους συμπρόεδρους προς έγκριση.

37. Οι συμπρόεδροι διαβιβάζουν το εγκριθέν κοινό κείμενο στους/στις Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με επιστολή την οποία συνυπογράφουν. Όταν η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν είναι σε θέση να συμφωνήσει επί κοινού κειμένου, οι συμπρόεδροι ενημερώνουν σχετικά τους/τις Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με επιστολή την οποία συνυπογράφουν. Οι επιστολές αυτές αποτελούν επίσημα πρακτικά. Αντίγραφα των επιστολών αυτών διαβιβάζονται στην Επιτροπή προς ενημέρωση. Τα έγγραφα εργασίας που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία συνδιαλλαγής είναι διαθέσιμα στο Μητρώο κάθε οργάνου, μόλις περατωθεί η διαδικασία.

38. Η Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ενεργούν από κοινού ως γραμματεία της επιτροπής συνδιαλλαγής, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

39. Εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο θεωρούν αναγκαίο να παρατείνουν τις προθεσμίες του άρθρου 251 της Συνθήκης, ενημερώνουν σχετικά τον/την Πρόεδρο του άλλου οργάνου και στην Επιτροπή.

40. Όταν επιτυγχάνεται συμφωνία στην πρώτη ή την δεύτερη ανάγνωση ή κατά τη διάρκεια της συνδιαλλαγής, το συμφωνηθέν κείμενο λαμβάνει οριστική διατύπωση από τις υπηρεσίες γλωσσομαθών νομικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι οποίες ενεργούν σε στενή συνεργασία και με κοινή συμφωνία.

41. Δεν γίνονται αλλαγές σε τυχόν συμφωνηθέν κείμενο χωρίς ρητή συμφωνία, στο κατάλληλο επίπεδο, των εκπροσώπων

τόσο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου.

42. Κατά την οριστική διατύπωση λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι διαφορετικές διαδικασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ιδίως όσον αφορά τις προθεσμίες για την περάτωση των εσωτερικών διαδικασιών. Τα όργανα δεσμεύονται να μη χρησιμοποιούν τις προθεσμίες που ορίζονται για τη νομική-γλωσσική οριστική διατύπωση των πράξεων για να επανέλθουν σε συζητήσεις επί θεμάτων ουσίας.

43. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφωνούν σε κοινό μορφότυπο των κειμένων που συντάσσονται από κοινού.

44. Στο μέτρο του δυνατού, τα όργανα δεσμεύονται να χρησιμοποιούν κοινώς αποδεκτές τυποποιημένες ρήτρες για ενσωμάτωση στις πράξεις που θεσπίζονται στο πλαίσιο της συναπόφασης, ιδίως όσον αφορά διατάξεις που αφορούν την άσκηση των εκτελεστικών εξουσιών (σύμφωνα με την απόφαση περί «επιτροπολογίας»¹), την έναρξη ισχύος, τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή των πράξεων, καθώς και τον σεβασμό του δικαιώματος πρωτοβουλίας της Επιτροπής.

45. Τα όργανα προσπαθούν να πραγματοποιούν κοινή συνέντευξη Τύπου για να ανακοινώνουν την επιτυχή έκβαση της νομοθετικής διαδικασίας σε πρώτη ή δεύτερη ανάγνωση ή σε συνδιαλλαγή. Προσπαθούν επίσης να εκδίδουν κοινά ανακοινωθέντα Τύπου.

46. Μετά την έκδοση νομοθετικής πράξης με τη διαδικασία συναπόφασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το κείμενο υποβάλλεται προς υπογραφή στον/στην Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στον/στην Πρόεδρο του

¹ Απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23). Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 27.7.2006, σ. 11).

Συμβουλίου, καθώς και στους γενικούς γραμματείς των εν λόγω οργάνων.

47. Οι Πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου λαμβάνουν το κείμενο προς υπογραφή στις αντίστοιχες γλώσσες τους και, στο μέτρο του δυνατού, συνυπογράφουν το κείμενο σε κοινή τελετή, η οποία οργανώνεται κάθε μήνα με αντικείμενο την υπογραφή σημαντικών κειμένων παρουσία των μέσων ενημέρωσης.

48. Το συνυπογραφέν κείμενο διαβιβάζεται προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα πραγματοποιείται κανονικά εντός δύο μηνών από την έκδοση της νομοθετικής πράξης εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

49. Αν ένα από τα όργανα εντοπίσει τεχνικό ή προφανές σφάλμα σε κείμενο (ή σε μια από τις γλωσσικές του αποδόσεις) ενημερώνει αμέσως τα άλλα όργανα σχετικά. Εάν το σφάλμα αφορά πράξη που δεν έχει ακόμη εκδοθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο, οι υπηρεσίες γλωσσομαθών νομικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συντάσσουν σε στενή συνεργασία το αναγκαίο διορθωτικό. Εάν το σφάλμα αφορά πράξη η οποία έχει ήδη εκδοθεί από το ένα ή και τα δύο αυτά όργανα, ανεξαρτήτως του αν έχει ή όχι δημοσιευθεί, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εκδίδουν, με κοινή συμφωνία, διορθωτικό που συντάσσεται σύμφωνα με τις οικείες διαδικασίες τους.

Παράρτημα Γ: Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - άρθρα 64-69

Στάδιο της εξέτασης στην ολομέλεια

Άρθρο 64: Περάτωση της δεύτερης ανάγνωσης

1. Η θέση του Συμβουλίου και, αν υπάρχει, η σύσταση για τη δεύτερη ανάγνωση της αρμόδιας επιτροπής εγγράφονται αυτοδικαίως στο σχέδιο ημερήσιας διάταξης της περιόδου συνόδου εκείνης, της οποίας η Τετάρτη είναι η πλησιέστερη πριν από την ημερομηνία εκπνοής της τρίμηνης προθεσμίας ή, αν αυτή έχει παραταθεί, της τετράμηνης προθεσμίας σύμφωνα με το άρθρο 62, εκτός αν το θέμα έχει συζητηθεί σε προηγούμενη περίοδο συνόδου.

Οι συστάσεις για τη δεύτερη ανάγνωση που υποβάλλουν οι κοινοβουλευτικές επιτροπές είναι κείμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με αιτιολογική έκθεση με την οποία η κοινοβουλευτική επιτροπή αιτιολογεί τη στάση της ως προς την θέση του Συμβουλίου. Δεν διενεργείται ψηφοφορία επ' αυτών των κειμένων.

2. Η δεύτερη ανάγνωση περατώνεται όταν εντός των προθεσμιών και σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 294 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Κοινοβούλιο εγκρίνει, απορρίπτει ή τροποποιήσει την θέση του Συμβουλίου.

Άρθρο 65: Απόρριψη της θέσης του Συμβουλίου

1. Η αρμόδια επιτροπή, μία πολιτική ομάδα ή 40 τουλάχιστον βουλευτές μπορούν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται από τον Πρόεδρο, να καταθέσουν εγγράφως πρόταση απόρριψης της θέσης του Συμβουλίου. Αυτή η πρόταση πρέπει να συγκεντρώσει, για να εγκριθεί, την πλειοψηφία των βουλευτών που απαρτίζουν το Κοινοβούλιο. Πρόταση για την απόρριψη της θέσης του Συμβουλίου πρέπει να ψηφισθεί πριν από την ψηφοφορία επί των τυχόν τροπολογιών.
2. Παρά την ψηφοφορία του Κοινοβουλίου κατά της πρότασης για την απόρριψη της θέσης του Συμβουλίου, το Κοινοβούλιο μπορεί, μετά από σύσταση του εισηγητή, να εξετάσει περαιτέρω πρόταση απόρριψης αφού ψηφίσει επί των τροπολογιών και ακούσει δήλωση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 66, παράγραφος 5.
3. Εάν η θέση του Συμβουλίου απορριφθεί, ο Πρόεδρος ανακοινώνει στο Κοινοβούλιο ότι η νομοθετική διαδικασία έχει περατωθεί.

Άρθρο 66: Τροπολογίες στην θέση του Συμβουλίου

1. Η αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή, μία πολιτική ομάδα ή 40 τουλάχιστον βουλευτές μπορούν να καταθέσουν τροπολογίες επί της κοινής θέσης του Συμβουλίου, οι οποίες εξετάζονται στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας.
2. Οι τροπολογίες στην θέση του Συμβουλίου θεωρούνται παραδεκτές μόνον εφόσον είναι σύμφωνες προς τα άρθρα 156 και 157 και αποσκοπούν:
 - α) στη συνολική ή μερική αποκατάσταση της θέσης που ενέκρινε το Κοινοβούλιο κατά την πρώτη ανάγνωσή του· ή
 - β) στην επίτευξη συμβιβασμού μεταξύ Συμβουλίου και Κοινοβουλίου· ή
 - γ) στην τροποποίηση τμήματος του κειμένου της θέσης του Συμβουλίου που δεν υπήρχε ή υπήρχε με διαφορετικό περιεχόμενο στην πρόταση η οποία είχε υποβληθεί σε πρώτη ανάγνωση, χωρίς να συνιστούν ουσιώδη τροποποίηση υπό την έννοια του άρθρου 59· ή
 - δ) στο να λάβουν υπόψη ένα νέο γεγονός ή μια νομική κατάσταση που έχει προκύψει μετά την πρώτη ανάγνωση.

Η απόφαση του Προέδρου περί του παραδεκτού τροπολογίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί.

3. Εάν μετά την πρώτη ανάγνωση έχουν πραγματοποιηθεί εκλογές χωρίς, ωστόσο, να εφαρμοσθεί το άρθρο 59, ο Πρόεδρος μπορεί να αποφασίσει την αναστολή των περιορισμών του παραδεκτού που προβλέπονται με την παράγραφο 2.
4. Τροπολογία εγκρίνεται μόνο εφόσον συγκεντρώσει την πλειοψηφία των βουλευτών που απαρτίζουν το Κοινοβούλιο.
5. Πριν από την ψηφοφορία επί των τροπολογιών, ο Πρόεδρος μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να γνωστοποιήσει τη θέση της και από το Συμβούλιο να προβεί σε παρατηρήσεις.

Τρίτη ανάγνωση - συνδιαλλαγή

Άρθρο 67: Σύγκληση της επιτροπής συνδιαλλαγής

Αν το Συμβούλιο γνωστοποιήσει στο Κοινοβούλιο ότι αδυνατεί να εγκρίνει όλες τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου στη θέση του Συμβουλίου, ο Πρόεδρος ορίζει, σε συμφωνία με το Συμβούλιο, την ημερομηνία και τον τόπο της πρώτης συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής. Η προθεσμία των έξι εβδομάδων ή, σε περίπτωση παράτασης, των οκτώ εβδομάδων που προβλέπει το άρθρο 294

παράγραφος 10 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία συνεδριάζει για πρώτη φορά η επιτροπή.

Άρθρο 68: Αντιπροσωπεία στην επιτροπή συνδιαλλαγής

1. Η αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής αποτελείται από αριθμό μελών ίσο με τον αριθμό των μελών της αντιπροσωπείας του Συμβουλίου.
2. Η πολιτική σύνθεση της αντιπροσωπείας αντικατοπτρίζει τη σύνθεση του Κοινοβουλίου ως προς τις πολιτικές ομάδες. Η Διάσκεψη των Προέδρων ορίζει τον ακριβή αριθμό των μελών από κάθε πολιτική ομάδα που την απαρτίζουν.
3. Τα μέλη της αντιπροσωπείας ορίζονται από τις πολιτικές ομάδες για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση συνδιαλλαγής, κατά προτίμηση μεταξύ των μελών των ενδιαφερομένων επιτροπών, εξαιρέσει τριών μελών, τα οποία ορίζονται ως μόνιμα μέλη διαδοχικών αντιπροσωπειών για χρονικό διάστημα 12 μηνών. Τα τρία μόνιμα μέλη ορίζονται από τις πολιτικές ομάδες μεταξύ των αντιπροέδρων και εκπροσωπούν τουλάχιστον δύο διαφορετικές πολιτικές ομάδες. Ο πρόεδρος και ο εισηγητής της αρμόδιας επιτροπής είναι σε κάθε περίπτωση μέλη της αντιπροσωπείας.
4. Οι εκπροσωπούμενες στην αντιπροσωπεία πολιτικές ομάδες ορίζουν αναπληρωτές.
5. Μη εκπροσωπούμενες στην αντιπροσωπεία πολιτικές ομάδες και μη εγγεγραμμένοι βουλευτές μπορούν να αποστέλλουν έναν εκπρόσωπο η κάθε μια στις εσωτερικές προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις της αντιπροσωπείας.
6. Επικεφαλής της αντιπροσωπείας είναι ο Πρόεδρος ή ένα από τα τρία μόνιμα μέλη.
7. Η αντιπροσωπεία αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών της. Οι διαβουλεύσεις της δεν είναι δημόσιες.

Η Διάσκεψη των Προέδρων καθορίζει συμπληρωματικές οδηγίες διαδικασίας για τις εργασίες της αντιπροσωπείας στην επιτροπή συνδιαλλαγής.
8. Η αντιπροσωπεία ανακοινώνει εγκαίρως στο Κοινοβούλιο τα αποτελέσματα της συνδιαλλαγής.

Τρίτη ανάγνωση - Στάδιο της εξέτασης στην ολομέλεια

Άρθρο 69: Κοινό σχέδιο

1. Εάν η επιτροπή συνδιαλλαγής συμφωνήσει επί ενός κοινού σχεδίου, το θέμα εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη συνόδου Ολομέλειας που προβλέπεται να διεξαχθεί εντός έξι εβδομάδων ή, εάν δοθεί παράταση, εντός οκτώ εβδομάδων από την ημέρα που η επιτροπή συνδιαλλαγής έδωσε την έγκρισή της.
2. Ο πρόεδρος της αντιπροσωπείας ή άλλο ορισθέν μέλος της αντιπροσωπείας στην επιτροπή συνδιαλλαγής προβαίνει σε δήλωση επί του κοινού σχεδίου, το οποίο συνοδεύεται από έκθεση.
3. Δεν επιτρέπεται η κατάθεση τροπολογιών στο κοινό σχέδιο.
4. Το κοινό σχέδιο στο σύνολό του αποτελεί αντικείμενο μίας και μοναδικής ψηφοφορίας. Προς έγκριση του κοινού σχεδίου απαιτείται η πλειοψηφία των ψηφισάντων.
5. Εφόσον δεν επιτυγχάνεται συμφωνία επί ενός κοινού σχεδίου στο πλαίσιο της επιτροπής συνδιαλλαγής, ο πρόεδρος ή άλλο ορισθέν μέλος της αντιπροσωπείας στην επιτροπή συνδιαλλαγής προβαίνει σε δήλωση. Μετά τη δήλωση αυτή πραγματοποιείται συζήτηση.

Παράρτημα Δ

Άρθρο 70 του Κανονισμού και

Κώδικας συμπεριφοράς για τις διοργανικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης

Άρθρο 70: Διοργανικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των νομοθετικών διαδικασιών

1. Οι διαπραγματεύσεις με τα άλλα όργανα, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας κατά τη διάρκεια νομοθετικής διαδικασίας, διεξάγονται λαμβανομένου υπόψη του κώδικα συμπεριφοράς για τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας⁽¹⁾.
2. Πριν από την έναρξη αυτών των διαπραγματεύσεων, η αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή πρέπει, καταρχήν, να λαμβάνει απόφαση με την πλειοψηφία των μελών της και να εγκρίνει εντολή, κατευθυντήριες γραμμές ή προτεραιότητες.
3. Εάν οι διαπραγματεύσεις καταλήξουν σε συμβιβασμό με το Συμβούλιο μετά από την έγκριση της έκθεσης από την επιτροπή, η επιτροπή καλείται σε κάθε περίπτωση να γνωμοδοτήσει εκ νέου πριν από την ψηφοφορία στην Ολομέλεια.

Παράρτημα XXI του Κανονισμού:

Κώδικας συμπεριφοράς για τη διαπραγμάτευση φακέλων συναπόφασης¹

1. Εισαγωγή

Ο παρών κώδικας συμπεριφοράς θεσπίζει γενικές αρχές εντός του Κοινοβουλίου, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις σε όλα τα στάδια της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας με στόχο να ενισχυθεί η διαφάνεια και η ευθύνη τους, ειδικά σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας². Συμπληρώνει την «κοινή δήλωση σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη της συναπόφασης» που συμφωνήθηκε από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή³ και που δίνει μεγαλύτερη έμφαση στη σχέση μεταξύ των εν λόγω θεσμικών οργάνων.

⁽¹⁾ Βλ. παράρτημα XXI του Κανονισμού του Κοινοβουλίου.

¹ Όπως εγκρίθηκε από τη διάσκεψη των Προέδρων στη συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2008.

² Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις διαπραγματεύσεις που λαμβάνουν χώρα στα στάδια της διαδικασίας στα οποία η προβολή εντός του Κοινοβουλίου είναι πολύ περιορισμένη. Στις διαπραγματεύσεις:

πριν από την ψηφοφορία σε επιτροπή σε πρώτη ανάγνωση με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας σε πρώτη ανάγνωση· μετά την πρώτη ανάγνωση του Κοινοβουλίου με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας σε πρώιμη δεύτερη ανάγνωση.

³ Βλ. παράρτημα XX.

Εντός του Κοινοβουλίου, η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή αποτελεί το κύριο αρμόδιο όργανο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων τόσο σε πρώτη όσο και σε δεύτερη ανάγνωση.

2. Απόφαση έναρξης διαπραγματεύσεων

Κατά κανόνα, το Κοινοβούλιο αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχουν όλα τα στάδια της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Η απόφαση για την προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας λαμβάνεται κατά περίπτωση, κατόπιν συνεκτίμησης των ιδιαιτεροτήτων κάθε επιμέρους φακέλου. Δικαιολογείται από πολιτική άποψη όσον αφορά, για παράδειγμα, τις πολιτικές προτεραιότητες· τη μη αμφισβητούμενη ή «τεχνική» φύση της πρότασης· μια επείγουσα κατάσταση και/ή τη στάση μιας δεδομένης Προεδρίας προς έναν συγκεκριμένο φάκελο.

Το ενδεχόμενο έναρξης διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο παρουσιάζεται από τον εισηγητή σε ολόκληρη την επιτροπή και η απόφαση να ακολουθηθεί η εν λόγω διαδικασία λαμβάνεται είτε με ευρεία συναίνεση είτε, εάν κρίνεται απαραίτητο, με ψηφοφορία.

3. Σύνθεση της διαπραγματευτικής ομάδας

Η απόφαση της επιτροπής για έναρξη διαπραγματεύσεων με το Συμβούλιο και την Επιτροπή με στόχο την επίτευξη συμφωνίας περιλαμβάνει επίσης απόφαση σχετικά με τη σύνθεση της διαπραγματευτικής ομάδας του ΕΚ. Κατά κανόνα, η πολιτική ισορροπία γίνεται σεβαστή και όλες οι πολιτικές ομάδες εκπροσωπούνται τουλάχιστον σε επίπεδο προσωπικού στις εν λόγω διαπραγματεύσεις.

Η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας του ΕΚ είναι αρμόδια για την πρακτική οργάνωση των διαπραγματεύσεων.

4. Εντολή της διαπραγματευτικής ομάδας

Κατά γενικό κανόνα, οι τροπολογίες που εγκρίθηκαν στην επιτροπή ή στην Ολομέλεια αποτελούν τη βάση για την εντολή της διαπραγματευτικής ομάδας του ΕΚ. Η επιτροπή δύναται επίσης να καθορίσει προτεραιότητες και προθεσμία για τις διαπραγματεύσεις.

Στην εξαιρετική περίπτωση διαπραγματεύσεων σχετικά με συμφωνία σε πρώτη ανάγνωση πριν από την ψηφοφορία στην επιτροπή, η επιτροπή παρέχει καθοδήγηση στη διαπραγματευτική ομάδα του ΕΚ.

5. Οργάνωση τριμερών διαλόγων

Για λόγους αρχής και προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια, οι τριμερείς διάλογοι που λαμβάνουν χώρα εντός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κοινοποιούνται.

Οι διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο τριμερών διαλόγων βασίζονται σε ένα κοινό έγγραφο, που επισημαίνει τη θέση του αντίστοιχου θεσμικού οργάνου όσον αφορά κάθε επιμέρους τροπολογία, και που επίσης περιλαμβάνει όλα τα συμβιβαστικά κείμενα που διανεμήθηκαν στις τριμερείς συνεδριάσεις (π.χ. καθιερωμένη πρακτική τετράστηλου εγγράφου). Κατά το δυνατόν, τα συμβιβαστικά κείμενα που υποβάλλονται προς συζήτηση σε προσεχή συνεδρίαση διανέμονται εκ των προτέρων σε όλους τους συμμετέχοντες.

Εάν κρίνεται απαραίτητο, πρέπει να παρέχεται στη διαπραγματευτική ομάδα του ΕΚ υποδομή διερμηνείας¹.

6. Ενημέρωση και απόφαση σχετικά με την επιτευχθείσα συμφωνία

Έπειτα από κάθε τριμερή διάλογο, η διαπραγματευτική ομάδα ενημερώνει την επιτροπή σχετικά με το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και καθιστά διαθέσιμα στην επιτροπή όλα τα διανεμηθέντα έγγραφα. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν λόγω έλλειψης χρόνου, η διαπραγματευτική ομάδα συνεδριάζει με τους σκιώδεις εισηγητές, εάν κρίνεται απαραίτητο από κοινού με τους συντονιστές, για πλήρη ενημέρωση.

Η επιτροπή εξετάζει την επιτευχθείσα συμφωνία ή ανανεώνει την εντολή της διαπραγματευτικής ομάδας σε περίπτωση που απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό λόγω έλλειψης χρόνου, κυρίως στο στάδιο δεύτερης ανάγνωσης, η απόφαση σχετικά με τη συμφωνία λαμβάνεται από τον εισηγητή και τους σκιώδεις εισηγητές, εάν κρίνεται απαραίτητο από κοινού με τον πρόεδρο της επιτροπής και τους συντονιστές. Υπάρχει επαρκής χρόνος ανάμεσα στο τέλος των διαπραγματεύσεων και στην ψηφοφορία στην Ολομέλεια, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στις πολιτικές ομάδες να προετοιμάσουν την τελική θέση τους.

7. Βοηθοί

Η διαπραγματευτική ομάδα έχει στη διάθεσή της όλους τους πόρους που χρειάζεται για την εκτέλεση των εργασιών της. Σε αυτούς περιλαμβάνεται μια «ομάδα διοικητικής υποστήριξης» αποτελούμενη από τη γραμματεία της επιτροπής, τον πολιτικό σύμβουλο του εισηγητή, τη γραμματεία συναπόφασης και τη νομική

¹ Σύμφωνα με την απόφαση που έλαβε το Προεδρείο στις 10 Δεκεμβρίου 2007.

υπηρεσία. Ανάλογα με τον εκάστοτε φάκελο και το στάδιο των διαπραγματεύσεων, η εν λόγω ομάδα μπορεί να διευρυνθεί.

8. Οριστική διατύπωση

Η συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου επικυρώνεται εγγράφως με επίσημη επιστολή. Δεν γίνονται αλλαγές σε τυχόν συμφωνηθέν κείμενο χωρίς ρητή συμφωνία, στο κατάλληλο επίπεδο, των εκπροσώπων τόσο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου.

9. Συνδιαλλαγή

Οι αρχές που ορίζονται στον παρόντα κώδικα συμπεριφοράς ισχύουν επίσης για τη διαδικασία συνδιαλλαγής, με την αντιπροσωπεία του ΕΚ ως το κύριο αρμόδιο όργανο εντός του Κοινοβουλίου.

Παράρτημα Ε

Κατάλογος νομικών βάσεων που προβλέπουν τη συνήθη νομοθετική διαδικασία στη Συνθήκη της Λισαβόνας

Αναπαράγεται από την έκθεση Α6-0013/2008 σχετικά με τη Συνθήκη της Λισαβόνας 2007/2286 (INI)

Το παράρτημα αυτό περιέχει τον κατάλογο των νομικών βάσεων στις οποίες εφαρμόζεται η «συνήθης νομοθετική διαδικασία» που προβλέπεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Τα θέματα που είναι υπογραμμισμένα είναι εκείνα στα οποία η νομική βάση είναι είτε εντελώς νέα, είτε έχει υποστεί αλλαγή διαδικασίας υπαγόμενη στην συναπόφαση/συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Οι αριθμοί των άρθρων της ΣΕΕ και της ΣΛΕΕ αναφέρονται στους αριθμούς που υιοθετήθηκαν στη Συνθήκη της Λισαβόνας· μέσα σε [...] εμφανίζονται οι αριθμοί που θα έχουν τα άρθρα σε μελλοντική ενοποιημένη έκδοση των Συνθηκών (σύμφωνα με τον πίνακα που προσαρτάται στη Συνθήκη της Λισαβόνας).

Δηλώνονται τα αντίστοιχα άρθρα της προηγούμενης Συνθήκης (ΣΕΚ) με πλάγιους χαρακτήρες και (σε περίπτωση όπου η Συνθήκη της Λισαβόνας τροποποιεί τη διαδικασία) η διαδικασία που ίσχυε προηγουμένως.

1. Υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (άρθρο 16 [14] ΣΛΕΕ) (*άρθρο 16 ΣΕΚ*)
2. Όροι άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα (άρθρο 16 Α [15], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (*άρθρο 255, παράγραφος 2*)
3. Προστασία των δεδομένων (άρθρο 16 Β [16], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (*άρθρο 286, παράγραφος 2*)
4. Μέτρα για την καταπολέμηση κάθε διάκρισης λόγω εθνικότητας (άρθρο 16 Δ [18] ΣΛΕΕ) (*άρθρο 12 ΣΕΚ*)
5. Βασικές αρχές για μέτρα ενθάρρυνσης στον τομέα της αποφυγής των διακρίσεων (άρθρο 16 Ε [19], παράγραφος 2) (*άρθρο 13.2 ΣΕΚ*)
6. Διατάξεις που αποβλέπουν στη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος των πολιτών για κυκλοφορία και ελεύθερη διαμονή στην επικράτεια των κρατών μελών (άρθρο 18 [21], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (*άρθρο 18, παράγραφος 2 ΣΕΚ*)
7. Πρωτοβουλία των πολιτών (άρθρο 21 [24] ΣΛΕΕ)

8. Τελωνειακή συνεργασία (άρθρο 27 α [33] ΣΛΕΕ) (άρθρο 135 ΣΕΚ)
9. Εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στην κοινή αγροτική πολιτική (άρθρο 36 [42] το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 43, παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 36 ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
10. Νομοθεσία σχετικά με την κοινή αγροτική πολιτική (Άρθρο 37 [43], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 37 ΣΕΚ): ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
11. Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (άρθρο 40 [46] ΣΛΕΕ) (άρθρο 40 ΣΕΚ)
12. Εσωτερική αγορά - μέτρα κοινωνικής προστασίας για τους διακινούμενους κοινοτικούς εργαζομένους¹ (άρθρο 42 [48] ΣΛΕΕ) (άρθρο 42 ΣΕΚ: συναπόφαση - το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία)
13. Δικαίωμα εγκατάστασης (άρθρο 44 [50], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 44 ΣΕΚ)
14. Εξαίρεση, σε ένα κράτος μέλος, ορισμένων δραστηριοτήτων από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα εγκατάστασης (Άρθρο 45 [51], δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 45, δεύτερο εδάφιο ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο χωρίς συμμετοχή του Κοινοβουλίου)
15. Συντονισμός των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους υπηκόους άλλων κρατών μελών κατά την άσκηση του δικαιώματος εγκατάστασης (άρθρο 46 [52], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 46, παράγραφος 2 ΣΕΚ)
16. Συντονισμός των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την πρόσβαση σε μη μισθωτές δραστηριότητες και την άσκησή τους και σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων (άρθρο 47 [53] παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 47 ΣΕΚ: συναπόφαση - το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία όταν τούτο συνεπάγεται τροποποίηση των νομοθετικών διατάξεων των κρατών μελών)
17. Επέκταση του ευεργετήματος των διατάξεων που αφορούν την παροχή υπηρεσιών στους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα (άρθρο 49 [56], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 49, παράγραφος 3 ΣΕΚ): ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο χωρίς συμμετοχή του Κοινοβουλίου)
18. Ελευθέρωση των υπηρεσιών σε συγκεκριμένους τομείς (άρθρο 52 [59], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 52, παράγραφος 1 ΣΕΚ): ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
19. Υπηρεσίες (άρθρο 55 [62] ΣΛΕΕ) (άρθρο 55 ΣΕΚ)

¹ Με μηχανισμό «φρένου ασφαλείας»: σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος θεωρεί ότι τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να επηρεάσουν «τις θεμελιώδεις πτυχές του συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεώς του, ιδίως το πεδίο εφαρμογής, το κόστος ή τη δημοσιονομική δομή» αυτού του συστήματος ή θα επηρέαζαν την «δημοσιονομική ισορροπία του», μπορεί να ζητήσει να παραπεμφθεί το ζήτημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (γεγονός το οποίο προκαλεί την αναστολή της νομοθετικής διαδικασίας). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο οφείλει μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών είτε να παραπέμπει το ερώτημα στο Συμβούλιο προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία είτε να ζητήσει από την Επιτροπή την παρουσίαση νέας πρότασης.

20. Έγκριση άλλων μέτρων σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων προς ή από τρίτες χώρες (άρθρο 57 [64], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 57, παράγραφος 2, πρώτη φράση ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο χωρίς συμμετοχή του Κοινοβουλίου)
21. Διοικητικά μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων στον τομέα της πρόληψης και της καταπολέμησης της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας (άρθρο 61 Η [75] ΣΛΕΕ) (άρθρο 60 ΣΕΚ)
22. Θεωρήσεις διαβατηρίου, έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα, συνθήκες ελεύθερης κυκλοφορίας υπηκόων τρίτων χωρών, διαχείριση εξωτερικών συνόρων, απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα (άρθρο 62 [77], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 62 ΣΕΚ: διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 67 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου με δυνατότητα μετάβασης σε συναπόφαση ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται ομόφωνα κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)
23. Άσυλο, προσωρινή ή επικουρική προστασία για τους υπηκόους τρίτων χωρών (άρθρο 63 [78], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 63, παράγραφοι 1 και 2, και άρθρο 64, παράγραφος 2 ΣΕΚ: διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 67 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου με δυνατότητα μετάβασης σε συναπόφαση ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται ομόφωνα κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)
24. Μετανάστευση και καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων (άρθρο 63 α [79] παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 63, παράγραφοι 3 και 4 ΣΕΚ: διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 67 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου με δυνατότητα μετάβασης σε συναπόφαση ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται ομόφωνα κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)
25. Μέτρα ενθάρρυνσης με στόχο τη βελτίωση της ενσωμάτωσης των υπηκόων τρίτων χωρών (άρθρο 63 α [79], παράγραφος 4 ΣΛΕΕ)
26. Δικαστική συνεργασία στον αστικό τομέα (πλην οικογενειακού δικαίου)² (άρθρο 65 [81], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 65 ΣΕΚ: διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 67 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου με δυνατότητα μετάβασης σε συναπόφαση ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται ομόφωνα κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο)
27. Δικαστική συνεργασία στον ποινικό τομέα – διαδικασίες, συνεργασία, επιμόρφωση, συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, ελάχιστοι κανόνες για την αναγνώριση

² Τα στοιχεία ε), ζ) και η) της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου περιέχουν νέες νομικές βάσεις: τα άλλα στοιχεία καλύπτονταν ήδη από το άρθρο 65 ΣΕΚ. Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου III-269 προβλέπει επίσης τη δυνατότητα του Συμβουλίου να εγκρίνει απόφαση που προσδιορίζει τις πτυχές του οικογενειακού δικαίου που έχουν διαμεθοριακή επίπτωση και ως εκ τούτου ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο πράξεων που εγκρίνονται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

των αποφάσεων (άρθρο 69 Α [82], παράγραφοι 1 και 2 ΣΛΕΕ)³ (άρθρο 31 ΣΕΕ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου)

28. Ελάχιστοι κανόνες για τον ορισμό των παραβάσεων και κυρώσεων στον τομέα της σοβαρής εγκληματικότητας διαμεθοριακού χαρακτήρα (άρθρο 69 Β [83] παράγραφοι 1 και ενδεχομένως 2 ΣΛΕΕ)³ (άρθρο 31 ΣΕΕ: διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 34, παράγραφος 2, και 39, παράγραφος 1 ΣΕΕ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου)
29. Συνοδευτικά μέτρα στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος (άρθρο 69 Γ [84] ΣΛΕΕ)
30. Eurojust (άρθρο 69 Δ [85] παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 31 ΣΕΕ: διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 34, παράγραφος 2, και 39, παράγραφος 1 ΣΕΕ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου)
31. Όροι συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων στην αξιολόγηση της Eurojust (άρθρο 69 Δ [85] παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο ΣΛΕΕ)
32. Αστυνομική συνεργασία (ορισμένες πτυχές) (άρθρο 69 ΣΤ [87], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 30 ΣΕΕ: διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 34, παράγραφος 2, και 39, παράγραφος 1 ΣΕΕ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου)
33. Europol (άρθρο 69 Ζ [88] παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 30 ΣΕΕ: διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 34, παράγραφος 2, και 39, παράγραφος 1 ΣΕΕ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου)
34. Όροι ελέγχου της Europol από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια (άρθρο 69 Ζ [88] παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ)
35. Εφαρμογή της κοινής πολιτικής μεταφορών (άρθρο 71 [91], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 71 ΣΕΚ)
36. Θαλάσσια και εναέρια ναυσιπλοΐα (άρθρο 80 [100], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 80, παράγραφος 2 ΣΕΚ)
37. Μέτρα για την προσέγγιση των εθνικών διατάξεων που έχουν ως αντικείμενο τη συγκρότηση ή τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για την προώθηση των στόχων του άρθρου 22 α [26] (άρθρο 94 [114], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 95, παράγραφος 1 ΣΕΚ)

³ Στις παραγράφους 3 και 4 των εν λόγω άρθρων προβλέπεται ένας μηχανισμός «τροχοπέδης ασφαλείας»: εάν ένα κράτος μέλος θεωρεί ότι μια νομοθετική πρόταση σε αυτόν τον τομέα μπορεί να θέσει σε αμφισβήτηση τις θεμελιώδεις πτυχές του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης του, μπορεί να ζητήσει να παραπεμφθεί το ζήτημα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και να ανασταλεί η διαδικασία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο οφείλει, μέσα σε προθεσμία 4 μηνών, να παραπέμψει το ζήτημα στο Συμβούλιο προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία ή να ζητήσει την παρουσίαση από την Επιτροπή ή από την ομάδα κρατών που έχουν αναλάβει την πρωτοβουλία, νέα νομοθετική πρόταση. Εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν λάβει την προαναφερθείσα απόφαση μέσα σε 4 μήνες ή αν η νέα νομοθετική διαδικασία που ξεκίνησε κατόπιν αιτήσεώς του δεν καταλήξει μέσα σε προθεσμία δώδεκα μηνών, τότε αυτομάτως δρομολογείται ενισχυμένη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα από τη στιγμή που τουλάχιστον εννέα κράτη μέλη το επιθυμούν.

38. Μέτρα για την εξάλειψη των στρεβλώσεων της εσωτερικής αγοράς (άρθρο 96 [116] ΣΛΕΕ) (άρθρο 96 ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο χωρίς συμμετοχή του Κοινοβουλίου)
39. Πνευματική ιδιοκτησία πλην γλωσσικών καθεστώτων των ευρωπαϊκών τίτλων (άρθρο 97 α [118] πρώτο εδάφιο ΣΛΕΕ)⁴
40. Πολυμερής εποπτεία (άρθρο 99 [121], παράγραφος 6 ΣΛΕΕ) (άρθρο 99, παράγραφος 5 ΣΕΚ: διαδικασία συνεργασίας)
41. Τροποποίηση του πρωτοκόλλου σχετικά με τα καταστατικά του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ (άρθρο 107 [129] παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 107, παράγραφος 5 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο ή κατά περίπτωση, ειδική πλειοψηφία, και ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου)
42. Μέτρα αναγκαία για τη χρήση του ευρώ (άρθρο 111 α [133] ΣΛΕΕ) (άρθρο 123, παράγραφος 4 ΣΕΚ)
43. Μέτρα ενθάρρυνσης της απασχόλησης (άρθρο 129 [149] ΣΛΕΕ) (άρθρο 129 ΣΕΚ)
44. Κοινωνική πολιτική (άρθρο 137 [153], παράγραφοι 1 εκτός των στοιχείων γ), δ), στ) και ζ), και 2⁵, πρώτο, δεύτερο και τελευταίο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 137, παράγραφοι 1 και 2 ΣΕΚ)
45. Κοινωνική πολιτική (ισότητα των ευκαιριών, των αποδοχών και των ποινών) (άρθρο 141 [157], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 141, παράγραφος 3 ΣΕΚ)
46. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (άρθρο 148 [164] ΣΛΕΕ) (άρθρο 148 ΣΕΚ)
47. Εκπαίδευση (εκτός από τις συστάσεις) (άρθρο 149 [165], παράγραφος 4, στοιχείο α) ΣΛΕΕ) (άρθρο 149, παράγραφος 4 ΣΕΚ)
48. Αθλητισμός (άρθρο 149 [165], παράγραφοι 2, στοιχείο ζ), και 4, ΣΛΕΕ)
49. Επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 150 [166], παράγραφος 4 ΣΛΕΕ) (άρθρο 150, παράγραφος 4 ΣΕΚ)
50. Πολιτισμός (εκτός από συστάσεις) (άρθρο 151 [167], παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση ΣΛΕΕ) (άρθρο 151 ΣΕΚ: συναπόφαση - το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία)
51. Δημόσια υγεία – μέτρα για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων ασφαλείας στον τομέα της υγείας⁶ (άρθρο 152 [168], παράγραφος 4 ΣΛΕΕ) (άρθρο 152, παράγραφος 4 ΣΕΚ)

⁴ Ελλείπει ειδικής νομικής βάσης, η Ένωση μέχρι στιγμής στον τομέα αυτό ενεργούσε με βάση το άρθρο 308 ΣΕΚ: Ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου.

⁵ Στους τομείς που προβλέπονται σε αυτά τα σημεία ο η νομολογία εγκρίνεται από το Συμβούλιο με ομοφωνία, μετά από διαβούλευση με το ΕΚ. Εντούτοις, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 περιέχει μια ρήτρα «γέφυρας» σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ομοφωνία, την εφαρμογή της τακτικής νομοθετικής διαδικασίας στα στοιχεία δ), στ) και ζ) της παραγράφου 1.

⁶ Τα μέτρα που προβλέπονται στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου προβλέπονταν ήδη στο άρθρο 152 ΣΕΚ. Τα μέτρα που προβλέπονται στα στοιχεία γ) και δ) είναι νέα.

52. Δημόσια υγεία – μέτρα ενθάρρυνσης που αποβλέπουν στην προστασία της ανθρώπινης υγείας, ιδίως την καταπολέμηση των μεγάλων διαμεθοριακών προβλημάτων και καταπολέμηση του εθισμού στον καπνό και της κατάχρησης οιοπνευματωδών (άρθρο 152 [168], παράγραφος 5 ΣΛΕΕ⁷)
53. Προστασία των καταναλωτών (άρθρο 153 [169], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 153, παράγραφος 4 ΣΕΚ)
54. Διευρωπαϊκά δίκτυα (άρθρο 156 [172] ΣΛΕΕ) (άρθρο 156 ΣΕΚ)
55. Βιομηχανία (άρθρο 157 [173], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 157, παράγραφος 3 ΣΕΚ)
56. Μέτρα στον τομέα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής (άρθρο 159 [175], τρίτο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 159 ΣΕΚ)
57. Διαρθρωτικά ταμεία (άρθρο 161 [177], πρώτο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 161 ΣΕΚ: αυτή τη στιγμή: ομοφωνία στο Συμβούλιο και σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου)
58. Ταμείο συνοχής (άρθρο 161 [177], δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ) (άρθρο 161 ΣΕΚ: αυτή τη στιγμή: ομοφωνία στο Συμβούλιο και σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου)· από το 2007: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και σύμφωνη γνώμη του Κοινοβουλίου)
59. Ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης (άρθρο 162 [178] ΣΛΕΕ) (άρθρο 162 ΣΕΚ)
60. Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας (άρθρο 166 [182], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 166, παράγραφος 1 ΣΕΚ)
61. Εφαρμογή του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας (άρθρο 166 [182], παράγραφος 4 ΣΛΕΕ)
62. Εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου έρευνας: κανόνες σχετικά με τη συμμετοχή επιχειρήσεων και με τη διάδοση των αποτελεσμάτων (άρθρα 167 [183] και 172 [188], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 167 ΣΕΚ)
63. Συμπληρωματικά προγράμματα έρευνας για ορισμένα κράτη μέλη (άρθρα 168 [184] και 172 [188], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 168 ΣΕΚ)
64. Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα που αναλαμβάνονται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη (άρθρα 169 [185] και 172 [188], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 169 ΣΕΚ)
65. Πολιτική για το διάστημα (άρθρο 172 α [189] ΣΛΕΕ)
66. Περιβάλλον (κοινοτικά μέτρα ενόψει της υλοποίησης των στόχων στον τομέα, πλην των μέτρων φορολογικού χαρακτήρα) (άρθρο 175 [192] παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 175, παράγραφος 1 ΣΕΚ)
67. Πρόγραμμα δράσης στον τομέα του περιβάλλοντος (άρθρο 175 [192], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ) (άρθρο 175, παράγραφος 3 ΣΕΚ)

⁷ Οι νομικές βάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή είναι όλες νέες, με εξαίρεση εκείνη που αφορά τα μέτρα ενθάρρυνσης για την προστασία της ανθρώπινης υγείας, η οποία προβλεπόταν ήδη στο άρθρο 152 ΣΕΚ.

68. Ενέργεια, με εξαίρεση τα μέτρα οικονομικού χαρακτήρα (άρθρο 176 Α [194], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ)⁸
69. Τουρισμός – μέτρα για τη συμπλήρωση των δράσεων που ασκούνται από τα κράτη μέλη (άρθρο 176 Β [195], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ)
70. Προστασία των πολιτών από φυσικές καταστροφές ή καταστροφές ανθρώπινης προέλευσης⁸ (άρθρο 176 Γ [196], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ)
71. Διοικητική συνεργασία για την υλοποίηση του δικαίου της Ένωσης από τα κράτη μέλη (άρθρο 176 Δ [197], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ)
72. Εμπορική πολιτική - μέτρα εφαρμογής (άρθρο 188 Γ [207], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 133 ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο χωρίς διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
73. Αναπτυξιακή συνεργασία (άρθρο 188 Ε [209], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 179 ΣΕΚ)
74. Οικονομική, χρηματοδοτική και τεχνική συνεργασία με τρίτες χώρες (άρθρο 188 Η [212], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ) (άρθρο 181 Α ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
75. Γενικό πλαίσιο για τις ενέργειες ανθρωπιστικού χαρακτήρα (άρθρο 188 Ι [214], παράγραφος 3 ΣΛΕΕ)
76. Ευρωπαϊκό σώμα εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας (άρθρο 188 Ι [214], παράγραφος 5 ΣΛΕΕ)
77. Καθεστώς και κανόνες χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (άρθρο 191 [224] ΣΛΕΕ) (άρθρο 191 ΣΕΚ)
78. Δημιουργία ειδικευμένων δικαστηρίων (άρθρο 225 Α [257] ΣΛΕΕ) (άρθρο 225Α ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
79. Τροποποίηση του καταστατικού του Δικαστηρίου των ΕΚ, εκτός τίτλου Ι και άρθρου 64 (άρθρο 245 [281] ΣΛΕΕ) (άρθρο 245 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
80. Διαδικασίες για την παρακολούθηση της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων (άρθρο 249 Γ [291], παράγραφος 3, ΣΛΕΕ) (άρθρο 202 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο)
81. Ευρωπαϊκή διοίκηση (άρθρο 254 α [298], παράγραφος 2 ΣΛΕΕ)
82. Έγκριση δημοσιονομικών κανόνων (άρθρο 279 [322], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (άρθρο 279, παράγραφος 1 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο ύστερα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από το 2007, ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο)

⁸ Ελλείψει ειδικής νομικής βάσης, η Ένωση μέχρι στιγμής στον τομέα αυτό ενεργούσε με βάση το άρθρο 308 ΣΕΚ: ομοφωνία στο Συμβούλιο και απλή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου.

83. Καταπολέμηση της απάτης που αποτελεί προσβολή για τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης (άρθρο 280 [325], παράγραφος 4 ΣΛΕΕ) (*άρθρο 280, παράγραφος 4 ΣΕΚ*)
84. Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης των μονίμων υπαλλήλων και καθεστώσ που ισχύει για το λοιπό προσωπικό της Ένωσης (άρθρο 283 [336] ΣΛΕΕ) (*άρθρο 283 ΣΕΚ: ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και απλή διαβούλευση με το Κοινοβούλιο*)
85. Στατιστικές (άρθρο 285 [338], παράγραφος 1 ΣΛΕΕ) (*άρθρο 285, παράγραφος 1 ΣΕΚ*)

Παράρτημα ΣΤ: Παρουσίαση της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας (άρθρο 294 ΣΛΕΕ)

